

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/I/2022/36114638417578244

VYUŽITIE INFORMÁCIÍ Z PREHLADU PEŇAŽNÝCH
TOKOV VO FINANČNOM RIADENÍ
ÚČTOVNEJ JEDNOTKY

Diplomová práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/I/2022/36114638417578244

**VYUŽITIE INFORMÁCIÍ Z PREHLADU PEŇAŽNÝCH
TOKOV VO FINANČNOM RIADENÍ
ÚČTOVNEJ JEDNOTKY**

Diplomová práca

Študijný program:	Účtovníctvo a audítorstvo
Študijný odbor:	Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra účtovníctva a audítorstva
Školiteľ:	Ing. Miriama Blahušiaková, PhD.

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta hospodárskej informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Daniela Priekopová
Študijný program: účtovníctvo a audítorstvo (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Inžinierska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Využitie informácií z prehľadu peňažných tokov vo finančnom riadení účtovnej jednotky.

Anotácia: Cieľom diplomovej práce je poukázať na dôležitosť zostavovania prehľadu peňažných tokov ako jedného z výkazov účtovnej závierky, v ktorom sa prezentujú príjmy a výdavky účtovnej jednotky a ktorý je dôležitým zdrojom informácií o likvidite účtovnej jednotky. Práca sa zameriava na analýzu priamej metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov, na analýzu konkrétnych položiek prehľadu peňažných tokov a na význam zostavovania prehľadu peňažných tokov z hľadiska finančného riadenia, s akcentom na pozitívne riadenie likvidity. Práca je aplikovaná v konkrétnej účtovnej jednotke.

Vedúci: Ing. Miriama Blahušiaková, PhD.
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI
Dátum zadania: 21.10.2020

Dátum schválenia: 05.11.2020

prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

ABSTRAKT

PRIEKOPOVÁ, Daniela: *Využitie informácií z prehľadu peňažných tokov vo finančnom riadení účtovnej jednotky*. Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. Školiteľ záverečnej práce: Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2022, 60 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému Využitie informácií z prehľadu peňažných tokov vo finančnom riadení účtovnej jednotky. Cieľom záverečnej práce bola analýza informácií vykazovaných v prehľade peňažných tokov z hľadiska ich významu a využitia vo finančnom riadení účtovných jednotiek. Jednotlivé časti záverečnej práce boli zamerané na opísanie súčasného stavu riešenej problematiky, vymedzenie cieľa a metodiky práce a napokon výsledky práce. V prvej kapitole je vymedzená charakteristika prehľadu peňažných tokov v národnej a nadnárodnej úprave, pričom je vyzdvihnutá jeho dôležitosť. V prvej kapitole sa taktiež venujeme charakteristike finančného riadenia a finančného zdravia. V druhej kapitole je definovaný vyššie spomenutý cieľ práce. Tretia kapitola obsahuje finančnú analýzu dvoch vybraných účtovných jednotiek, ktoré sú si konkurentmi na trhu so stavebným materiálom, vychádzajúcu najmä z prehľadu peňažných tokov. Výsledkom riešenia danej problematiky je poukázanie na použiteľnosť priamej metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov vo finančnom riadení a hlavne v oblasti riadenia likvidity účtovnej jednotky.

Kľúčové slová: prehľad peňažných tokov, cash flow, priama metóda, nepriama metóda, finančná analýza, finančné riadenie, likvidita, riadenie likvidity

ABSTRACT

PRIEKOPOVÁ, Daniela: *The Use of Information Presented in Cash Flow Statement in Accounting Entity's Financial Management*. University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. Advisor: Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2022, 60 p.

The final work is prepared on the topic The Use of Information Presented in Cash Flow Statement in Accounting Entity's Financial Management. The aim of the final work was to analyze the information reported in the Cash Flow Statement in terms of its importance and use in the financial management of accounting entities. The individual parts of the final work were focused on the description of the current state of the problem, the definition of the aim and methodology of the work and finally the results of the work. The first chapter defines the characteristics of the Cash Flow Statement in the national and supranational regulation, while its importance is emphasized. In the first chapter we also deal with the characteristics of financial management and financial health. The second chapter defines the above-mentioned aim of the work. The third chapter contains a financial analysis of two selected accounting entities that are competitors in the building material market, based mainly on the Cash Flow Statement. The result of the problem is pointing out the applicability of the direct method of compiling the Cash Flow Statement in financial management and especially in the area of liquidity management of the accounting entities.

Key words: cash flow statement, cash flow, direct method, indirect method, financial analysis, financial management, liquidity, liquidity management

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	7
ZOZNAM TABULIEK.....	8
ZOZNAM GRAFOV	8
ÚVOD.....	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky	11
1.1 Legislatívna úprava prehľadu peňažných tokov	11
1.2 Charakteristika prehľadu peňažných tokov	15
1.3 Metódy zostavenia prehľadu peňažných tokov	20
1.4 Finančná analýza ako základňa pre finančné riadenie.....	25
1.4.1 Likvidita a rentabilita ako piliere finančného riadenia	26
1.4.2 Prehľad peňažných tokov vo finančnom riadení.....	28
2 Cieľ, metodika práce a metódy skúmania.....	30
3 Výsledky práce a diskusia.....	33
3.1 Analýza prehľadu peňažných tokov a vývoj peňažných tokov	33
3.2 Analýza rentability a likvidity	36
3.3 Analýza likvidity na základe ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow	41
3.4 Zhodnotenie finančnej situácie v účtovných jednotkách Riva a Zion.....	44
3.5 Význam priamej metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov v podmienkach finančnej analýzy	47
3.6 Pozitívne riadenie likvidity v podmienkach účtovných jednotiek Riva a Zion.....	49
ZÁVER	53
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	56
ZOZNAM PRÍLOH.....	60

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AE	analytická evidencia
ang.	anglicky
ASC	Kodifikácia účtovných štandardov
CP	cenné papiere
DFM	dlhodobý finančný majetok
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DNM	dlhodobý nehmotný majetok
EÚ	Európska únia
FASB	Rada pre účtovné štandardy
IAS	Medzinárodné účtovné štandardy
IFRS	Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva
KFM	krátkodobý finančný majetok
kol.	kolektív
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
napr.	napríklad
ods.	odsek
OP	opravná položka
PE	peňažné ekvivalenty
písm.	písmeno
PT	peňažné toky
resp.	respektíve
t. j.	to jest
US GAAP	Americké všeobecne uznávané účtovné zásady
ÚJ	účtovná jednotka
VI	vlastné imanie
Z. z.	Zbierka zákonov

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1	Zhrnutie rozdielov medzi národnou a nadnárodnou úpravou prehľadu peňažných tokov
Tabuľka 2	Príklady činností peňažných tokov
Tabuľka 3	Metódy vykazovania peňažných tokov
Tabuľka 4	Ukazovatele rentability v Riva a Zion za vybraný časový interval
Tabuľka 5	Peňažná likvidita v Riva a Zion za vybraný časový interval
Tabuľka 6	Pohotová likvidita v Riva a Zion za vybraný časový interval
Tabuľka 7	Celková likvidita v Riva a Zion za vybraný časový interval
Tabuľka 8	Rozdielové ukazovatele likvidity v Riva a Zion za vybraný časový interval
Tabuľka 9	Vybrané ukazovatele konštruované na báze cash flow v Riva za vybraný časový interval
Tabuľka 10	Vybrané ukazovatele konštruované na báze cash flow v Zion za vybraný časový interval

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1	Vývoj celkových peňažných tokov počas vybraného časového intervalu v účtovnej jednotke Riva
Graf 2	Vývoj celkových peňažných tokov počas vybraného časového intervalu v účtovnej jednotke Zion

ÚVOD

Citát amerického miliardára a investora Warrena Buffetta hovorí: „Manažéri i investori musia pochopiť to, že čísla v účtovníctve sú začiatkom oceňovania podniku a nie jeho koncom.“ V podmienkach tejto záverečnej práce sa s uvedeným citátom nedá viac súhlasiť, pretože čísla v účtovníctve, resp. v účtovných výkazoch, samé o sebe nemajú žiadnu výpovednú schopnosť o efektívnosti podnikania účtovnej jednotky. Je potrebné ich správne vedieť čítať a interpretovať. Akonáhle sú čísla v účtovných výkazoch interpretované, prestávajú byť číslami, ale stávajú sa ekonomickými informáciami s výpovednou hodnotou.

Ekonomické informácie patria do rúk vrcholového alebo finančného manažmentu, ktorý na základe nich by mal vedieť vykonávať ekonomické rozhodnutia v prospech účtovnej jednotky a jej priaznivého vývoja. Zdrojom ekonomických informácií sú výkazy účtovnej závierky, ku ktorým patrí aj predmet záverečnej práce – prehľad peňažných tokov.

Prehľad peňažných tokov je zdrojom ekonomických informácií o peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú tvorené pohybom príjmov a výdavkov. Taktiež poskytuje informácie o jednotlivých činnostiach účtovnej jednotky, za ktoré sa vyčísľujú samostatné peňažné toky. Prehľad peňažných tokov je možné zostaviť dvomi metódami, pričom každá z nich vie používateľovi ekonomických informácií poskytnúť rôzny druh informácií a výber jej používania závisí od preferencií účtovnej jednotky. Obe alternatívy a ich výpočet, spoločne s históriou prehľadu peňažných tokov a finančnou analýzou, ktorá z neho môže vyplynúť, budú opísané v prvej z troch kapitol záverečnej práce.

Druhá kapitola záverečnej práce obsahuje vymedzenie hlavného cieľa a čiastkových cieľov, ktorých zámerom je analýza informácií vykazovaných v prehľade peňažných tokov z hľadiska ich významu a využitia vo finančnom riadení účtovných jednotiek

Záverečná tretia kapitola obsiahne krátku finančnú analýzu ukazovateľov v dvoch vybraných účtovných jednotkách zameranú hlavne na analýzu ukazovateľov likvidity s cieľom zistiť efektívnosť finančného riadenia a zabezpečenie finančného zdravia. Finančná situácia konkurenčných účtovných jednotiek bude porovnaná i s akcentom na vplyv celosvetovej pandémie COVID-19. Najdôležitejším výstupom práce bude zdôraznenie výhod priamej metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov, ktorej užitočnosť je úzko spätá s efektívnosťou finančného riadenia, teda i riadením likvidity. Ak

budú zistené nedostatky v stratégiách riadenia likvidity, budú účtovným jednotkám navrhnuté opatrenia a kroky, ktoré by mohli zistené nedostatky odstrániť.

1 Súčasný stav riešenej problematiky

Všeobecne známym faktom v ekonomickom prostredí je, že primárnym cieľom každej existujúcej účtovnej jednotky¹ je dosahovať zisk zo svojej podnikateľskej činnosti. Výsledok podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky sa hlavne prejavuje vo *výsledku hospodárenia*. Výsledok hospodárenia zohľadňuje výnosy a náklady účtovnej jednotky, respektíve rozdiel medzi nimi. Výsledok hospodárenia ako výsledok podnikateľskej činnosti dopĺňa *stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov*. Stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov je výsledkom takých ekonomických operácií, ktoré predstavujú zníženie alebo zvýšenie peňažných prostriedkov v účtovnej jednotke. Dochádza tak ku vzniku peňažných príjmov a peňažných výdavkov. Analyzovanie stavu peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov napomáha k zlepšeniu finančného riadenia účtovnej jednotky, vďaka ktorému sa manažment účtovnej jednotky môže vyvarovať rôznym rizikám, ktoré by mohli ohroziť naplnenie primárneho cieľa. Základnou formou analýzy stavu a pohybu peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov v účtovnej jednotke je *prehľad peňažných tokov*.

História prvých formálne vyžadovaných prehľadov peňažných tokov siaha podľa webového portálu Simon Fraser University (2003) až do roku 1988. V Spojených štátoch amerických bolo koncom roku 1987 Radou pre účtovné štandardy (FASB) vydané Vyhlásenie č. 95, ktoré zaviazalo účtovné jednotky povinne zostavovať prehľad peňažných tokov a zaradilo ho ako súčasť finančnej dokumentácie účtovnej jednotky. Avšak portál ďalej uvádza, že zmienky o prehľadoch peňažných tokov existovali už v druhej polovici 19. storočia. Záznam z roku 1863 dokladuje, že Severná centrálna železnica vydala ročný súhrn svojich finančných transakcií, ktorý obsahoval prehľad peňažných príjmov.

1.1 Legislatívna úprava prehľadu peňažných tokov

Podľa Podmanická (2014) je slovenská účtovná legislatíva súborom mnohých účtovných zásad, princípov a predpokladov, ktoré sú svetovo všeobecne akceptované. Tento výrok poukazuje na nutnú unifikáciu národnej a nadnárodnej účtovnej legislatívy. V súčasnosti je prehľad peňažných tokov často skloňovaným pojmom v pomeroch slovenských účtovných jednotiek. Sklenka (2009) uvádza, že prvé zmienky o prehľade peňažných tokov v slovenskej legislatíve boli v roku 1993 zakotvené v Opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej už len „MF SR“) z 15. novembra 1993

¹ V podmienkach záverečnej práce sú pojmy „účtovná jednotka“ a „podnik“ považované za synonymá.

č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov v znení neskorších predpisov. Opatrenie vtedy prehľad peňažných tokov nazývalo ako *prehľad o peňažných tokoch*.

Nasledovalo niekoľko noviel spomínaného opatrenia, avšak až Opatrenie MF SR z 1. januára 1999 č. 3098/1998-KM, ktorým sa mení a dopĺňa Opatrenie MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov a zrušuje Opatrenie MF SR z 15. októbra 1997 č. 3358/1997-sekr., ktorým sa mení Opatrenie MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov a zrušuje Opatrenie MF SR z 8. novembra 1994 č. 65/506/1994, ktorým sa mení Opatrenie MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov, priblížilo slovenskú národnú úpravu prehľadu peňažných tokov tej nadnárodnej, teda Medzinárodnému účtovnému štandardu *IAS 7 – Výkazy peňažných tokov*. Zostavovanie prehľadu peňažných tokov sa zjednotilo podľa národných a nadnárodných predpisov a výkazy sa stali porovnateľné z globálneho hľadiska.

Dôležitým míľnikom vo vývoji legislatívy prehľadu peňažných tokov bolo podľa Sklenka (2009) Opatrenie MF SR z 31. marca 2003 č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov, ktoré zrušilo doposiaľ všetky vydané opatrenia. Toto opatrenie mierne upravilo terminológiu základných pojmov prehľadu peňažných tokov, hlavne činností podniku tak, ako sú nazývané v súčasnosti.

V súčasnosti je prehľad peňažných tokov v podmienkach slovenskej účtovnej legislatívy upravovaný Opatrením MF SR z 3. decembra 2014 č. MF/23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v znení neskorších predpisov (ďalej už len „Opatrenie o individuálnej účtovnej závierke pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu“). Z toho vyplýva, že mikro ani malé účtovné jednotky nemajú povinnosť zostavovať prehľad peňažných tokov, majú ju len veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu. Veľkou účtovnou jednotkou sa nazýva podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej už len „zákon o účtovníctve“) obchodná spoločnosť, družstvo,

fyzická osoba, ktorá je zahraničnou alebo slovenskou fyzickou osobou, ktorá podniká alebo vykonáva inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazuje svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie a zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa Zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej už len „zákon o dani z príjmov“), okrem zahraničnej fyzickej osoby a slovenskej fyzickej osoby, ktorá vedie daňovú evidenciu podľa § 6 ods. 11 zákona o dani z príjmov, pričom slovenskou fyzickou osobou sa na účely zákona o účtovníctve rozumie fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, účtujúca v sústave podvodného účtovníctva, fyzická osoba podľa Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej už len „obchodný zákonník“) a pozemkové spoločenstvo, ak spĺňa dve z troch uvedených podmienok:

- celková suma majetku je väčšia ako 4 000 000 eur,
- čistý obrat je väčší ako 8 000 000 eur,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov za účtovné obdobie bol viac ako 50.

Subjektom verejného záujmu sa rozumie účtovná jednotka, ktorá emitovala cenné papiere za účelom ich umiestnenia na regulovanom trhu niektorého členského štátu Európskej únie. Ide o banku, poisťovňu, zdravotnú poisťovňu, zaistovňu, správcovskú spoločnosť, Burzu cenných papierov, dôchodkový fond a mnohé iné.

Zákon o účtovníctve ako základná právna norma slovenskej účtovnej legislatívy je nadradená všetkým ostatným právnym normám. V § 17 ods. 3 zákon o účtovníctve stanovuje súčasť účtovnej závierky v sústave dvojitého účtovníctva, ktorými sú *súvaha*, *výkaz ziskov a strát* a *poznámky*. Ďalej sa v § 18 ods. 5 uvádza, že okrem informácií, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát, môžu poznámky obsahovať aj ďalšie výkazy a informácie, ktoré ich vysvetľujú a dopĺňajú. Týmito výkazmi sa rozumejú prehľad o pohybe vlastného imania a prehľad peňažných tokov.

Prehľad peňažných tokov nemá síce v národnej právnej úprave presnú vymedzenú formu, ale má vymedzenú obsahovú náplň v Opatrení o individuálnej účtovnej závierke pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu. Jeho funkcia je v našich podmienkach dopĺňajúca.

Prehľad peňažných tokov je na nadnárodnej úrovni upravený týmito normami:

- *Medzinárodný účtovný štandard IAS 1 – Prezentácia účtovnej závierky* (ďalej už len „IAS 1“),

- *Medzinárodný účtovný štandard IAS 7 – Výkaz o peňažných tokoch* (ďalej už len „IAS 7“),
- *Kodifikácia účtovných štandardov ASC 230 – Výkaz o peňažných tokoch* (ďalej už len „ASC 230“).

IAS 1, ktorý obsahuje informácie o prezentácii účtovnej závierky, spomína prehľad peňažných tokov ako samostatný výkaz v odseku 7 – Vymedzenie pojmov, časť M5. Peňažné toky sú dokonca zahrnuté aj vo vymedzení účelu účtovnej závierky, z čoho podľa nášho názoru vyplýva, že Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva IFRS (ďalej už len „IFRS“) vnímajú prehľad peňažných tokov ako veľmi významnú súčasť účtovnej závierky.

IAS 1 dovoľuje účtovnej jednotke pomenovať výkazy účtovnej závierky aj odlišnými názvami. Úplná štruktúra účtovnej závierky podľa IAS 1 ods. 10 sa skladá z týchto výkazov:

- a) výkaz o finančnej situácii ku koncu obdobia,
- b) výkaz ziskov a strát a ostatných súčastí komplexného výsledku za obdobie,
- c) výkaz zmien vlastného imania za obdobie,
- d) výkaz o peňažných tokoch za obdobie,
- e) poznámky obsahujúce významné účtovné politiky a ďalšie vysvetľujúce informácie,
- f) porovnávacie informácie za predchádzajúce obdobie,
- g) výkaz o finančnej situácii k začiatku predchádzajúceho obdobia, ak účtovná jednotka uplatňuje účtovnú politiku retrospektívne alebo retrospektívne prehodnocuje položky vo svojej účtovnej závierke alebo ak reklasifikuje položky vo svojej účtovnej závierke.

IAS 1 v odseku 38A, časti M36 zaväzuje účtovnú jednotku prezentovať vo svojej účtovnej závierke minimálne dva výkazy o peňažných tokoch, teda za bežné a predchádzajúce účtovné obdobie, a to v súlade s IAS 7. Podľa odsekov 40A až 40D môže účtovná jednotka pridať i tretí výkaz o peňažných tokoch, ak vykonáva retrospektívne zmeny.

IAS 7 je hlavným legislatívnym prvkom nadnárodnej úpravy pre prehľad peňažných tokov. IAS 7 v ods. 1 definuje tento výkaz ako „neoddeliteľnú súčasť účtovnej závierky za každé obdobie, za ktoré sa účtovná závierka predkladá.“ Nepredpisuje konkrétny formát výkazu, ale za to dôkladne vymedzuje jeho obsah a metódy zostavenia, ktoré budú charakterizované neskôr v nasledujúcich kapitolách.

IAS 7 je z veľkej časti zosúladený s US GAAP – Americkými všeobecne uznávanými účtovnými zásadami (ďalej už len „US GAAP“). Výnimku podľa Boissou a Peters (2021) tvorí len pár požiadaviek, ako napríklad klasifikácia úrokov, dividend a splátok lízingu. Nadnárodnou normou, ktorá opisuje prehľad peňažných tokov v podmienkach US GAAP je ASC 230. Ako píše Sklenka (2010), ASC 230 je súčasťou systému Kodifikácie účtovných štandardov (ďalej už len „ASC“) z 1. júla 2009. Kodifikácia nahrádza dovtedy vzniknuté právne normy, prináša nové usporiadanie US GAAP a zaväzuje podniky toto usporiadanie dodržiavať. Z predchádzajúceho vyplýva, že ASC nahradila už spomínanú Vyhlášku č. 95 z roku 1987.

Prehľadné zhrnutie rozdielov medzi národnou a nadnárodnou úpravou je zobrazené v Tabuľke 1.

Tabuľka 1: Rozdiely medzi národnou a nadnárodnou úpravou prehľadu peňažných tokov

Zhrnutie rozdielov medzi národnou a nadnárodnou úpravou prehľadu peňažných tokov		
Druh rozdielu	Národná úprava	Nadnárodná úprava
<i>Povinnosť tvorby prehľadu peňažných tokov</i>	povinný iba pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu	povinný pre všetky účtovné jednotky
<i>Legislatívne vymedzenie ako samostatnej súčasti účtovnej závierky</i>	nie je samostatne vymedzený, môže byť súčasťou poznámok	vymedzuje sa ako samostatný výkaz
<i>Predpísaná forma</i>	nie je predpísaná	nie je predpísaná

Zdroj: vlastné spracovanie

Počet rozdielov, ktoré existujú nielen v zostavovaní prehľadu peňažných tokov, ale globálne vo vedení účtovníctva v národnej a nadnárodnej úprave sa rokmi bude znižovať, avšak tento proces má veľmi dlhodobý charakter.

1.2 Charakteristika prehľadu peňažných tokov

V literatúre je možné nájsť viacero rôznych definícií prehľadu peňažných tokov. Podľa Šlosárová a Blahušiaková (2020) je prehľad peňažných tokov definovaný ako „formalizované usporiadanie peňažných tokov v požadovanej štruktúre“, Sklenka (2010) definuje prehľad peňažných tokov ako „súčasť poznámok, ktorá informuje používateľa

informácií z účtovnej závierky o peňažných tokoch za bežné aj minulé účtovné obdobie“, Majtán a kolektív (2014) vyzdvihujú najmä informatívnu funkciu prehľadu peňažných tokov a cieľ „zabezpečiť likviditu podniku ako základňu na stanovenie budúcich pôžičiek a budúcich investícií“ a Adam (2001) definuje prehľad peňažných tokov ako „analýzu a pohyb hotovostí zachytených počas konkrétneho obdobia“.

Z výberu vyššie uvedených definícií vyplýva, že prehľad peňažných tokov je formalizovaný výkaz účtovnej závierky, zostavený za určité obdobie, ktorý sa zostavuje za účelom analýzy pohybu peňažných príjmov a výdavkov, na základe ktorej môže manažment účtovnej jednotky uskutočňovať rozhodnutia v prospech likvidity podniku. Každá časť tejto charakteristiky má svoje opodstatnenie v súvislosti s prehľadom peňažných tokov, avšak nemala by význam, ak by z nej boli vyňaté peňažné príjmy a výdavky.

Peňažné príjmy a výdavky sa dajú nazvať v rámci problematiky prehľadu peňažných tokov jednotne – peňažné toky. Peňažné toky predstavujú pohyb hotovostných prostriedkov v podniku za určitý časový úsek. Najčastejšie sa prezentujú na ročnej báze, čiže v účtovnej závierke na konci účtovného obdobia, ale manažment účtovnej jednotky môže pri svojich rozhodnutiach využiť i informácie kumulované na mesačnej či štvrťročnej báze.

V prehľade peňažných tokov sú peňažné toky nositeľom zmeny, resp. rozdielu medzi peňažnými prostriedkami a peňažnými ekvivalentmi, pri ktorých je porovnávaný stav na začiatku účtovného obdobia a na jeho konci. Porovnávanie stavu na začiatku a na konci účtovného obdobia dopĺňa výrok Šlosárová a Blahušiaková (2020) „V trhovej ekonomike sú peňažné prostriedky začiatkom aj koncom každej podnikateľskej činnosti.“ Z uvedeného tvrdenia, ako aj z ďalších poznatkov vyplýva, že peňažné prostriedky sú základom podnikania účtovnej jednotky a tak neodmysliteľne prispievajú k dosahovaniu primárneho cieľa podnikania. Ich sledovanie dokáže odpovedať na otázku, či účtovná jednotka vie plniť svoje finančné záväzky. Kumulovanie informácií z minulých období napomáha účtovnej jednotke plánovať svoje budúce peňažné toky a taktiež rozširovať možnosti získavania peňažných prostriedkov.

Peňažné toky sa podľa Šlosárová a Blahušiaková (2020) môžu prezentovať prostredníctvom:

- a) ukazovateľa „peňažný tok“,
- b) prehľadu peňažných tokov,
- c) pomerových ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow.

Peňažné toky sú konkretizované ako *príjmy a výdavky peňažných prostriedkov* a ako *prírastky a úbytky peňažných ekvivalentov*. Príjmy a prírastky predstavujú zvýšenie peňažných prostriedkov alebo peňažných ekvivalentov, ide o kladné peňažné toky a pri výdavkoch a úbytkoch ide o zníženie peňažných prostriedkov alebo peňažných ekvivalentov, t. j. záporné peňažné toky.

Pre opísanie súčasného stavu riešenej problematiky je potrebné i vymedzenie pojmov peňažný prostriedok a peňažný ekvivalent. Šlosárová (2011) a Sklenka (2010) ich vymedzujú takto:

- *peňažné prostriedky* – sú peňažné hotovosti, ekvivalenty peňažných hotovostí, peňažné prostriedky na bežných účtoch v bankách, kontokorentný účet a časť zostatku účtu peniaze na ceste, ktorý sa viaže k prevodu medzi bežným účtom a pokladnicou alebo medzi dvoma bankovými účtami. Spomínané položky sa dajú premietnuť aj do číselných označení konkrétnych účtov: 211 – *Pokladnica*, 213 – *Ceniny*, 221 – *Bankové účty*, príp. 221 v analytickej evidencii (ďalej už len „AE“) – kontokorentný účet a 261 – *Peniaze na ceste*,
- *peňažné ekvivalenty* – sú krátkodobý finančný majetok, ktorý sa dá zameniť za vopred známu sumu peňažných prostriedkov, pri ktorom neexistuje riziko výraznej zmeny jeho hodnoty v najbližších troch mesiacoch ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Ako vo svojom článku uvádza Sklenka (2010), účtovná jednotka môže považovať za svoje peňažné ekvivalenty nasledujúce položky:
 - termínované vklady na bankových účtoch, ktoré sú uložené maximálne na trojmesačnú výpovednú lehotu (účet 221 AE – *Bankové účty*),
 - likvidné cenné papiere určené na obchodovanie (účtová skupina 25 – *Krátkodobý finančný majetok*, ako napr. 253 – *Dlhové cenné papiere na obchodovanie* – pokladničné poukážky a pod.),
 - prioritné akcie obstarané podnikom, ktoré sú splatné do troch mesiacov odo dňa, ku ktorému sa zostavuje prehľad peňažných tokov (napr. účet 251 – *Majetkové cenné papiere na obchodovanie*).

Z predchádzajúcich definícií od Šlosárová (2011) a Sklenka (2010) vyplýva, že obsahová náplň peňažných prostriedkov je jednoznačne definovaná, zatiaľ čo v prípade

peňažných ekvivalentov sa účtovná jednotka sama rozhodne, čo bude považovať za peňažné ekvivalenty.

Pohyby peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov spôsobujú vznik peňažných tokov, ktoré sa však v prehľade peňažných tokov musia vykazovať oddelene podľa jednotlivých činností ako:

- peňažné toky z prevádzkovej činnosti,
- peňažné toky z investičnej činnosti,
- peňažné toky z finančnej činnosti.

Prevádzkovej činnosti patrí prvé miesto v prehľade peňažných tokov, pretože jej peňažné toky súvisia s bežnou činnosťou účtovnej jednotky a predmetom podnikania. Touto činnosťou sa rozumie aj hospodárska činnosť, ako je uvedené v postupoch účtovania. Podľa Šlosárová a Blahušiaková (2020) tam patria aj ostatné peňažné toky, okrem peňažných tokov z investičnej a finančnej činnosti.

Hospodársku činnosť zadefinoval Súdny dvor Európskej únie (ďalej už len „EÚ“) tak, aby sa hospodárske a nehospodárske činnosti dali spoľahlivo rozlíšiť. Ďalej ju opísala Krajčíková (2018) v Pravidlách EÚ v oblasti štátnej pomoci. Hospodárskou činnosťou je akákoľvek činnosť, ktorá pozostáva z ponuky tovarov alebo služieb na danom trhu.

Investičná činnosť predstavuje obstarávanie a vyradovanie dlhodobého hmotného majetku, dlhodobého nehmotného majetku a tej časti dlhodobého finančného majetku účtovnej jednotky, ktorá nepatrí medzi peňažné ekvivalenty.

Finančná činnosť „je činnosť, ktorej dôsledkom sú zmeny v hodnote a štruktúre vlastného imania a zmeny dlhodobých záväzkov a krátkodobých záväzkov, ktoré nesúvisia s prevádzkovou činnosťou a investičnou činnosťou.“ (Šlosárová, 2011)

Podľa Šlosárová (2011) sa peňažné toky z finančnej činnosti delia na dve kategórie:

- a) peňažné toky, ktoré pramenia z vlastných externých zdrojov financovania a menia štruktúru vlastného imania,
- b) peňažné toky, ktorých zdroje financovania sú cudzie, avšak nesmú byť priamo späté s prevádzkovou a investičnou činnosťou.

Prehľadné znázornenie jednotlivých činností vykazovania peňažných tokov je uvedené v Tabuľke 2.

Tabuľka 2: Príklady činností peňažných tokov

Príklady činností peňažných tokov					
Peňažné toky z prevádzkovej činnosti		Peňažné toky z investičnej činnosti		Peňažné toky z finančnej činnosti	
<i>príjem</i>	<i>výdavok</i>	<i>príjem</i>	<i>výdavok</i>	<i>príjem</i>	<i>výdavok</i>
z predaja tovaru, výrobkov a služieb, vrátane prijatých preddavkov	na úhrady za dodávky materiálu, tovaru a externých služieb, vrátane zaplatených preddavkov	z predaja DNM a DHM	na obstaranie DNM a DHM	z emisie akcií, upísaných obchodných podielov	na obstaranie alebo spätné odkúpenie vlastných akcií alebo vlastných obchodných podielov
z poplatkov za priemyselné práva a autorské práva, z provízií a ďalšie príjmy vzťahujúce sa k výnosom z bežnej činnosti	na mzdy a odmeny zamestnancov a na poistenia zamestnancov, preddavky na daň z príjmov	z predaja dlhodobých CP a podielov v iných ÚJ, okrem CP, ktoré sa považujú za PE a CP určených na predaj alebo obchodovanie	na obstaranie dlhodobých CP a podielov v iných ÚJ, okrem CP, ktoré sa považujú za PE a CP určených na predaj alebo obchodovanie	zo zvýšenia vlastného imania	zo zníženia vlastného imania
	na daň z príjmov ÚJ po odpočítaní príjmov z vrátenia preplatku dane, ak sa neviažu na iné činnosti	zo splácania pôžičiek od tretích osôb	na pôžičky poskytnuté tretím osobám	príjmy z emisie dlhových CP, úverov a pôžičiek	na úhradu záväzkov z CP, na splácanie úverov a pôžičiek
zo zmlúv, ktorých predmetom je uplatnenie práva určeného na predaj alebo obchodovanie	zo zmlúv, ktorých predmetom je uplatnenie práva určeného na predaj alebo obchodovanie	súvisiace s derivátmi	súvisiace s derivátmi		na úhradu záväzkov z používania majetku, ktorý je predmetom zmluvy o kúpe prenajatej veci
z pôžičiek a úverov, ktoré		z prenájmu súboru			za nájom súboru

poskytla banka, ak sa vzťahujú na predmet podnikania		hnuteľného majetku a nehnuteľného majetku používaného a odpisovaného nájomcom			hnuteľného majetku a nehnuteľného majetku používaného a odpisovaného nájomcom
---	--	---	--	--	---

Zdroj: vlastné spracovanie na základe

SKLENKA, Miloš. Prehľad peňažných tokov ako súčasť poznámok. In: Daňové centrum. [online]. [cit. 10.10.2021]. 2010. Dostupné na: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/Prehľad-penaznych-tokov-ako-sucast-poznamok-1.htm>,

OPATRENIE MF SR z 3. decembra 2014 č. 23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v znení neskorších predpisov

Legenda: ÚJ – účtovná jednotka, DNM – dlhodobý nehmotný majetok, DHM – dlhodobý hmotný majetok, CP – cenné papiere, PE – peňažné ekvivalenty

Rozdelenie činností na prevádzkovú, investičnú a finančnú činnosť a ich obsahovú náplň upravuje Opatrenie o individuálnej účtovnej závierke pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu.

V prehľade peňažných tokov sa príjmy a výdavky vykazujú brutto, resp. nekompenzovane. Niektoré druhy príjmov a výdavkov sa môžu vykazovať v prehľade peňažných tokov ako čisté, resp. kompenzované, pričom sa tiež vykazujú v členení podľa jednotlivých činností ako:

- čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti,
- čisté peňažné toky z investičnej činnosti,
- čisté peňažné toky z finančnej činnosti.

1.3 Metódy zostavenia prehľadu peňažných tokov

Činnosti, za ktoré sa jednotlivé peňažné toky vykazujú, veľmi úzko súvisia s metódami zostavenia prehľadu peňažných tokov. Účtovná jednotka má možnosť výberu metódy vykazovania peňažných tokov z prevádzkovej činnosti z dvoch alternatív, pričom je povinná výber metódy zaznamenať vo svojom vnútornom predpise o prehľade peňažných tokov a taktiež v poznámkach účtovnej závierky ako doplňujúcu informáciu k prehľadu peňažných tokov.

Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcich kapitolách, tak ako v nadnárodnej úprave, konkrétne v IAS 1, tak aj v slovenskej právnej úprave je potrebné dodržiavať zásadu *kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód* z dôvodu prezentovania údajov v prehľade peňažných tokov za dve po sebe idúce účtovné obdobia. Pre dodržanie zásady kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód podľa Šlosárová (2016) je nevyhnutné, aby bola dodržaná formálna kontinuita, ktorá predstavuje zachovanie rovnakého usporiadania prezentovaných položiek v účtovnej závierke v každom účtovnom období a vecná kontinuita, ktorá predstavuje zachovanie rovnakých spôsobov postupov účtovania v dvoch po sebe idúcich účtovných obdobiach.

Prehľad peňažných tokov je možné zostavovať týmito metódami:

- a) priamou metódou,
 - a. čistou priamou metódou,
 - b. modifikovanou priamou metódou,
- b) nepriamou metódou.

Závislosť výberu metód zostavenia prehľadu peňažných tokov od činností, z ktorých sa peňažné toky v prehľade peňažných tokov vykazujú, je uvedená v Tabuľke 3.

Tabuľka 3: Metódy vykazovania peňažných tokov

Metódy vykazovania peňažných tokov				
Prevádzková činnosť			Investičná činnosť	Finančná činnosť
1. priama metóda		2. nepriama metóda	priama metóda	priama metóda
a) čistá priama metóda	b) modifikovaná priama metóda			

Zdroj: ŠLOSÁROVÁ, Anna – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. *Analýza účtovnej závierky*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2020. 440 s. ISBN 978-80-571-0166-6

Z Tabuľky 3 vyplýva, že účtovná jednotka má na výber medzi priamou a nepriamou metódou vykazovania peňažných tokov pri prevádzkovej činnosti, avšak pri ostatných dvoch činnostiach je povinná použiť priamu metódu vykazovania.

Priama metóda predstavuje vykazovanie hrubých, resp. nekompenzovaných príjmov a výdavkov vo vhodne zvolených hlavných skupinách, ako uvádza Opatrenie o individuálnej

úctovnej závierke pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v článku 10 ods. 3 písm. a). Priama metóda sa ďalej uplatňuje ako:

- a) čistá priama metóda,
- b) modifikovaná priama metóda.

Podľa Sklenka (2007) sa dva spomenuté varianty od seba odlišujú spôsobom získavania vstupných údajov, čo znamená, že pri:

- *čistej priamej metóde* sú východiskom účty peňažných prostriedkov, ktoré spôsobili vznik peňažného toku v konkrétnom období. Účtovná jednotka pri tejto metóde zoskupuje príjmy a výdavky do jednotlivých riadkov výkazu, pričom môže využívať účty analytickej evidencie vopred vytvorené na účel zostavenia prehľadu peňažných tokov, princíp tejto metódy je takýto:

+ Príjmy peňažných prostriedkov

- Výdavky peňažných prostriedkov

= Čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti

- *modifikovanej priamej metóde* sú východiskom náklady a výnosy, ktoré sa transformujú na príjmy a výdavky pre účely prehľadu peňažných tokov. Deje sa to tak, že náklady a výnosy sú upravované o zmenu stavu majetku (pohľadávok) a záväzkov, ktoré k nim patria. Relevantnými pre túto metódu sú len účtovné prípady výsledkové, ktoré ovplyvňujú peňažné prostriedky, náklad ich zvýši a výnos zníži. Podľa Šlosárová a Blahušiaková (2020) pri modifikovanej metóde platia tieto zásady:

1. K nákladu sa pripojí záporné znamienko mínus.
2. K výnosu sa pripojí kladné znamienko plus.
3. Zmena stavu súvahových položiek majetku, ktorá sa počíta ako rozdiel konečného zostatku majetku a jeho začiatočného stavu, bude vždy pôsobiť na peňažný tok opačným znamienkom ako výsledok.
4. Zmena stavu súvahových položiek záväzkov, ktorá sa počíta ako rozdiel konečného zostatku záväzku a jeho začiatočného stavu, bude vždy pôsobiť na peňažný tok rovnakým znamienkom ako výsledok.

Princíp tejto metódy je pri náklade takýto:

- Náklad

+/- Zmena stavu súvahových položiek

= Výdavok alebo zníženie výdavku

Princíp tejto metódy je pri výnose takýto:

+ Výnos

+/- Zmena stavu súvahových položiek

= Príjem alebo zníženie príjmu

Nepriama metóda spočíva v tom, že jej východiskom je výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením. Následne sa výsledok hospodárenia upravuje o vplyvy týchto položiek: nepeňažné položky, zmena stavu zásob, pohľadávok a záväzkov z prevádzkovej činnosti a tej časti krátkodobého finančného majetku, ktorý nie je peňažným ekvivalentom počas bežného účtovného obdobia, a položky, ktorých peňažné toky, sú peňažné toky z investičnej alebo finančnej činnosti. Nepeňažnými položkami sa rozumejú také položky, ktoré vplývajú na výsledok hospodárenia, ale nespôsobujú peňažné toky, napr. odpisy dlhodobého majetku, rezervy, opravné položky. I v tomto prípade Šlosárová a Blahušiaková (2020) vymedzujú niekoľko všeobecných zásad:

1. Náklad bude k výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením pripočítaný.
2. Výnos bude od výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením odpočítaný.
3. Zmena stavu súvahových položiek majetku, ktorá sa počíta ako rozdiel konečného zostatku majetku a jeho začiatočného stavu, bude vždy pôsobiť na peňažný tok opačným znamienkom ako výsledok.
4. Zmena stavu súvahových položiek záväzkov, ktorá sa počíta ako rozdiel konečného zostatku záväzku a jeho začiatočného stavu, bude vždy pôsobiť na peňažný tok rovnakým znamienkom ako výsledok.

Princíp tejto metódy je takýto:

+/- Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením

+/- Nepeňažné transakcie ovplyvňujúce výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením

+/- Zmena stavu pracovného kapitálu

+/- Ostatné položky súvisiace s finančnou a investičnou činnosťou

= Čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti

Ako už bolo predtým uvedené, účtovná jednotka pri investičnej a finančnej činnosti nemá na výber medzi priamou a nepriamou metódou. Na vykazovanie peňažných tokov z tejto činnosti sa používa len priama metóda. Avšak, ako uvádza Sklenka (2007), účtovná jednotka si pri investičnej činnosti – v časti obstaranie dlhodobého majetku, môže vybrať medzi dvoma spôsobmi vykazovania výdavkov na obstaranie dlhodobého majetku:

- *netto spôsob* – je spojený s účtami peňažných prostriedkov, na ktorých sa dajú zistiť skutočné výdavky na obstaranie dlhodobého majetku,
- *brutto spôsob* – pri ktorom výdavky na obstaranie dlhodobého majetku sú upravované o zmenu stavu preddavkov a o zmenu stavu pohľadávok a záväzkov, ale len takých, ktoré súvisia s obstaraním dlhodobého majetku.

Jednotlivé metódy zostavovania a prezentácie prehľadu peňažných tokov majú svoje výhody, nevýhody, plusy a mínusy, ktoré vplývajú na rozhodnutie účtovných jednotiek týkajúce sa výberu metódy zostavenia prehľadu peňažných tokov. Primárnym rozdielom medzi priamou a nepriamou metódou je štruktúra prehľadu peňažných tokov. Tento rozdiel dopĺňujú i ďalšie poznatky, napríklad:

- vyjadrenie účtovnej jednotky Johanes & Partner, s. r. o. (2017), v ktorom sa uvádza, že väčšina ich klientov si vyberá nepriamu metódu preto, lebo je menej náročná na nastavenie účtovných programov,
- názor Sedláčka (2010), ktorý ako nedostatok nepriamej metódy vidí v tom, že v prehľade peňažných tokov sú vykazované i nepeňažné transakcie,
- účtovná jednotka musí pri čistej priamej metóde vytvoriť dôkladnú analytickú evidenciu pre príjmy a výdavky, ktorá môže byť užitočná, no na vytvorenie veľmi zdĺhavá,

- IAS 7, ktorý obsahuje odporúčanie pre účtovné jednotky, a to vykazovať peňažné toky z prevádzkovej činnosti priamou metódou, pretože podľa tohto štandardu priama metóda dopomáha k lepšiemu odhadu budúcich peňažných tokov.

1.4 Finančná analýza ako základňa pre finančné riadenie

Jednou z čiastkových úloh účtovnej jednotky je zhromažďovanie ekonomických informácií, ktoré je treba vedieť správne čítať, rozumieť im, kategorizovať ich, a napokon analyzovať a porovnávať. Tento proces sa nazýva finančná analýza a opakuje sa minimálne raz ročne. Výstupy finančnej analýzy končia v rukách vrcholového manažmentu, ktorému slúžia na plánovanie a uskutočňovanie rozhodnutí o podnikateľskej budúcnosti účtovnej jednotky. Výstupy finančnej analýzy napomáhajú jednoduchšiemu rozhodovaniu, ktoré ak smeruje k dosiahnutiu finančného zdravia, sa označuje ako finančné riadenie.

Finančné riadenie je cieľavedomá činnosť, ktorú vykonáva finančný manažment podniku za účelom zvyšovania finančnej výkonnosti účtovnej jednotky. Na dosahovanie vyššej finančnej výkonnosti si musí účtovná jednotka stanoviť finančné ciele. V problematike finančného zdravia Majtán a kol. (2014) uvádza tri finančné ciele, ktorým je nadradený cieľ maximalizácie trhovej hodnoty:

- zabezpečenie *platobnej schopnosti* – účtovná jednotka by sa počas svojho podnikania mala snažiť vkladať peňažné prostriedky do čo najviac likvidných foriem majetku, aby si vytvorila rezervu likvidných prostriedkov. Tak by mohla predísť stavu dlhodobej platobnej neschopnosti, čo by mohlo viesť k jej likvidácii,
- zabezpečenie *rentability* – úzko súvisí so zabezpečením likvidity v podniku. Súvisí s ním však opozitnou cestou, čiže nízka hodnota likvidných prostriedkov síce umožňuje podniku činiť kapitál výnosnejším, ale prináša so sebou veľké riziko platobnej neschopnosti a opačne,
- zabezpečenie *stability podniku* – nepredstavuje stagnáciu podniku, ale udržanie likvidity a rentability na požadovanej úrovni a vytváranie vzťahu medzi nimi.

Likvidita a rentabilita sú často skloňovanými pojmami v podmienkach finančného riadenia, resp. ako podmienky sú nevyhnutné pre pozitívne finančné riadenie a dosahovanie finančného zdravia.

1.4.1 Likvidita a rentabilita ako piliere finančného riadenia

Likvidita a likvidnosť sú nutné podmienky k dosiahnutiu finančného zdravia. Zatiaľ čo likvidita predstavuje schopnosť podniku uhrádzať včas svoje splatné záväzky, likvidnosť je schopnosť majetku premieniť sa na peňažné prostriedky. Ak podnik nemá dostatočne likvidný majetok, môže prísť o ziskovo vyzerajúce príležitosti, ktoré sa mu naskytnú, pretože nedokáže rýchlo uvoľniť dostatok peňažných prostriedkov.

Majetok podľa likvidnosti sa podľa Šlosárová a Blahušiaková (2020) delí do štyroch skupín, a to od najlikvidnejšieho majetku po najmenej likvidný, pričom najlikvidnejšou zložkou majetku sú peňažné prostriedky v hotovosti, resp. na bankových účtoch a krátkodobý finančný majetok a najmenej likvidnou zložkou majetku je neobežný majetok.

Rentabilita, taktiež ziskovosť, je výnosnosť vloženého kapitálu, vďaka ktorej je možné merať schopnosť podniku vytvárať nové zdroje. Hlavným vstupným zdrojom informácií pre hodnotenie rentability je výkaz ziskov a strát. Ak účtovná jednotka dosahuje zisk, v podmienkach finančnej analýzy je rentabilná a ak stratu, účtovná jednotka je nerentabilná a nie je finančne zdravá.

Likvidita a rentabilita sa merajú pomocou ukazovateľov finančnej analýzy, teda ukazovateľov likvidity a rentability.

Ukazovatele likvidity sú pomerové a rozdielové, pričom tieto názvy charakterizujú aj spôsoby ich výpočtu. Medzi najčastejšie počítané pomerové ukazovatele likvidity patria podľa Šlosárová a Blahušiaková (2020):

- *peňažná likvidita*, ktorá sa počíta ako podiel najlikvidnejšieho majetku, teda peňažných prostriedkov v pokladnici a na bankovom účte, a krátkodobých záväzkov. Odporúčaná hodnota je v rozmedzí od 0,9 do 1,1,
- *pohotová likvidita*, ktorá sa počíta ako podiel najlikvidnejšieho majetku, ku ktorému sa pripočítajú inkasovateľné pohľadávky, a krátkodobých záväzkov, má odporúčanú hodnotu v rozmedzí od 1 do 1,5,
- *celková likvidita*, ktorá dáva do pomeru celkovú sumu obežného majetku a krátkodobé záväzky, má odporúčanú hodnotu v rozmedzí od 1,5 do 2,5.

Odporúčané hodnoty majú svoje opodstatnenie, pretože príliš nízka či vysoká likvidita môžu v účtovnej jednotke pôsobiť ako nepriaznivý jav. Pri príliš nízkej likvidite môže podnik nielen prísť o finančnú príležitosť, pretože nevie dostatočne rýchlo premeniť

majetok na hotovosť, ale taktiež nemusí byť schopný splácať svoje aktuálne splatné záväzky. Pri príliš vysokej likvidite nie sú vysoko likvidné prostriedky dostatočne zhodnocované a dochádza k znižovaniu celkovej výnosnosti.

Podľa Líška a kol. (2014) je z dlhodobého hľadiska hodnotenia podniku najlepšie sa zamerať na celkovú likviditu a jej zlepšovanie. Pre zlepšenie navrhuje samofinancovanie účtovnej jednotky zo zisku, skrátenie doby obratu jej zásob a výrobného cyklu a zefektívnenie vyťaženia strojov s priamym dopadom na potrebu dlhodobého majetku. Ďalej je riadenie likvidity ovplyvňované napr. objemom likvidných prostriedkov, zmenou technológií, zvyšujúcou sa nezávislosťou trhov, novými metódami riadenia likvidity a mnohým iným.

Rozdielové ukazovatele likvidity vychádzajú z pomerových ukazovateľov a vyčísľujú sa ako rozdiel čitateľa a menovateľa. Najčastejšie vyčísľované sú čisté peňažné prostriedky, čisté pohotovosťové prostriedky a čistý pracovný kapitál, ktorý je podľa Růčková (2019) nazývaný aj finančný vankúš a dovolil by účtovnej jednotke v prípade núdze fungovať v obmedzenom režime.

V literatúre existujú rôzne názvy pre jednotlivé ukazovatele likvidity, ale spôsoby výpočtov, ako aj odporúčané hranice hodnôt ukazovateľov, sú podobné a veľmi sa nelíšia. V praxi je pre efektivitu skúmania likvidity potrebné, aby účtovná jednotka skúmala viac po sebe nasledujúcich účtovných období, len vtedy bude pohľad na likviditu objektívny.

Ukazovatele rentability podľa Máče (2005) „pomerujú výšku zdrojov, ktoré boli vynaložené na vytvorenie zisku.“ Z čoho vyplýva, že ich výpočet je podielom zisku a tej položky, ktorej rentabilita je počítaná. Podľa Růčková (2019) sa v praxi najviac využívajú ukazovatele rentability celkového vloženého kapitálu, vlastného kapitálu, výnosov a nákladov. K rentabilite vlastného kapitálu Růčková (2019) dodáva, že pokiaľ je hodnota tohto ukazovateľa nižšia ako výnosnosť štátnych cenných papierov, účtovná jednotka je už v podstate odsúdená k zániku.

Riadenie likvidity a rentability spočíva aj v ich plánovaní. Hodnoty a ekonomické interpretácie vypočítaných ukazovateľov sa premietnu do finančných plánov, ktoré podľa Král'ovič a Vlachynský (2011) porovnávajú súčasnú a budúcu potrebu finančných prostriedkov a potrebu zdrojov na ich krytie, resp. vopred naplánované príjmy a výdavky. Na plánovanie príjmov a výdavkov je veľmi vhodným nástrojom prehľad peňažných tokov, ktorý ma na rozdiel od likvidity a rentability dynamickú výpovednú hodnotu.

1.4.2 Prehľad peňažných tokov vo finančnom riadení

Podľa Tušan (2011) sú peňažné toky východiskom pre riadenie likvidity v podniku. Na podporenie svojho výroku uvádza dôvod existencie rozdielu medzi pohybom hmotných prostriedkov a ich peňažným vyjadrením, vznik časového nesúladu medzi operáciami, ktoré zapríčiňujú vznik nákladu a ich finančným zachytením a vznik rozdielu medzi nákladmi a výdavkami a tiež medzi výnosmi a príjmami. Nazýva to retrospektívnym peňažným tokom, ktorý hovorí o tom, odkiaľ sa v určitom časovom intervale vzali peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty a spôsobe ich použitia. Stabilitu a štruktúru peňažných tokov sleduje finančný manažment, ktorý v peňažnom toku vidí voľnú zásobu peňazí. Pokiaľ však manažment sleduje ukazovatele vychádzajúce z peňažných tokov, vidí v nich finančnú situáciu podniku. Týmito ukazovateľmi sú *ukazovatele konštruované na báze cash flow*.

Ukazovatele konštruované na báze cash flow sa tiež delia na rozdielové a pomerové, pričom sa počítajú ako podiel a rozdiel dvoch hodnôt vychádzajúcich z prehľadu peňažných tokov. Medzi najčastejšie používané rozdielové ukazovatele patria:

- *ukazovateľ cash flow* – je základným ukazovateľom, ktorý vyjadruje rozdiel medzi konečným zostatkom peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov a ich začiatočným stavom,
- *netto cash flow* – je skonštruovaný z výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie pred zdanením, ku ktorému sa pripočítajú odpisy,
- *čisté zvýšenie alebo zníženie peňažných prostriedkov* – sa počíta ako súčet čistých peňažných tokov z prevádzkovej, investičnej a finančnej činnosti,
- *potreba pracovného kapitálu* – predstavuje súčet pohľadávok z prevádzkovej činnosti, zásob a krátkodobého finančného majetku, od ktorého sa odpočítajú záväzky z prevádzkovej činnosti.

Väčšina pomerových ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow sa počíta ako podiel čistého peňažného toku z prevádzkovej činnosti a položky, ktorej efektívnosť je skúmaná, napr. celkové záväzky, tržby z prevádzkovej činnosti, majetok. Výsledná hodnota informuje o tom, aká časť peňažných tokov z prevádzkovej činnosti pripadá na skúmanú položku. Účtovnú jednotku môže zaujímať aj dĺžka doby splácania záväzkov, ktorá jej napomôže k sledovaniu platobnej schopnosti a počíta sa ako podiel cudzích zdrojov a čistého peňažného toku z prevádzkovej činnosti.

Ukazovateľov na definovanie finančného zdravia účtovnej jednotky je nespočetne veľa, no však ich význam je nulový, pokiaľ ich účtovná jednotka nevie správne interpretovať.

2 Cieľ, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom záverečnej práce je analýza informácií vykazovaných v prehľade peňažných tokov z hľadiska ich významu a využitia vo finančnom riadení účtovných jednotiek. K dosiahnutiu hlavného cieľa záverečnej práce sme si stanovili tieto **čiasťkové ciele**:

- definovať obsahové vymedzenie, metódy zostavovania a prezentácie prehľadu peňažných tokov v kontexte národnej a nadnárodnej úpravy,
- poukázať na význam finančnej analýzy v procese finančného riadenia,
- uskutočniť analýzu peňažných tokov za 5 účtovných období v dvoch vybraných účtovných jednotkách,
- posúdiť vplyv riadenia likvidity v analyzovaných účtovných jednotkách na ich celkové finančné zdravie,
- porovnať priamu a nepriamu metódu prezentácie prehľadu peňažných tokov z hľadiska ich významu a využitia vo finančnom riadení.

V záverečnej práci sa pracuje s knižnými publikáciami, odbornými a vedeckými článkami, zaoberajúcimi sa skúmanou problematikou, ale i s platnou národnou a nadnárodnou legislatívou, napr. opatreniami MF SR a IFRS, ktoré priblížili rozdiely právnej úpravy prehľadu peňažných tokov na území Slovenskej republiky, ale i v zahraničí.

V záverečnej práci budú na dosiahnutie hlavného a čiastkových cieľov použité tieto **metódy skúmania**:

- *syntéza* – spájanie teoretických informácií vysvetlených v prvej kapitole záverečnej práce do jedného celku,
- *selekcia* – výber účtovných jednotiek, ktoré budú predmetom analýzy, výber časového intervalu, ktorý bude skúmaný v oboch účtovných jednotkách,
- *analýza* – skúmanie informácií získaných z účtovných závierok oboch účtovných jednotiek a vyčísľovanie hodnôt vybraných ukazovateľov finančnej analýzy,
- *komparácia* – porovnávanie výsledkov analýzy,
- *indukcia* – formovanie záveru o finančnej situácii oboch účtovných jednotiek na základe komparácie výsledkov analýzy.

Pre účely skúmania finančného riadenia boli vybrané dva konkurečné podniky s identickým predmetom podnikania: *SK NACE 23.61.0 Výroba betónových výrobkov na*

stavebné účely. Pre zachovanie podmienky anonymity budú účtovné jednotky v tejto práci vystupovať pod fiktívnymi názvami:

- Riva, a. s.
- Zion, s. r. o.

Analýza bude vychádzať z individuálnych účtovných závierok a výročných správ účtovných jednotiek Riva, a. s. a Zion, s. r. o. za päť po sebe nasledujúcich účtovných období, a to konkrétne za roky 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020. Obe účtovné jednotky účtujú v slovenskej sústave podvojného účtovníctva a zostavujú prehľad peňažných tokov nepriamou metódou.

Účtovná jednotka Riva, a. s. (ďalej už len „Riva“) je akciovou spoločnosťou so súkromným tuzemským vlastníctvom, ktorá vznikla v roku 1992. Jej korene však siahajú viac ako 60 rokov do minulosti, no svoju súčasnú podobu nadobudla až v roku 1992. Riva je jedným z popredných výrobcov stavebného a doplnkového stavebného materiálu, ktorým zásobuje Slovensko, Česko, Maďarsko i Nemecko. Pred niekoľkými rokmi prešla Riva zmenou strategickej suroviny, ktorú ustála a nebola ohrozená jej dobrá pozícia na trhu.

Je materskou účtovnou jednotkou v skupine výrobných podnikov a ročne vyrobí viac ako 400 tisíc m³ primárneho výrobku a takmer 380 tisíc kusov vedľajších výrobkov, teda doplnkového stavebného materiálu. Výrobky podniku sú odpredávané odberateľom priamo v prevádzke výrobného podniku, ale taktiež sú využívané i služby obchodných zástupcov, ktorí sprostredkovávajú predaj majiteľom stavebnín a tak sa výrobky dostávajú ku konečnému spotrebiteľovi.

Základné imanie účtovnej jednotky je v hodnote 5 580 454 eur, ktoré tvorí 164 131 kmeňových listinných akcií na meno s menovitou hodnotou 34 eur.

V materskej účtovnej jednotke ku koncu roka 2020 pracovalo 232 zamestnancov, z ktorých väčšina pracuje v štvorzmennej výrobnjej prevádzke. Riva sa pri členení účtovných jednotiek podľa veľkostných kritérií zaraďuje do skupiny veľkých účtovných jednotiek, pretože je obchodnou spoločnosťou a jej výška majetku, ročného obratu a hodnota priemerného prepočítaného počtu zamestnancov presahuje stanovené hodnoty.

Účtovná jednotka Zion, s. r. o. (ďalej už len „Zion“) je spoločnosťou s ručením obmedzeným so zahraničným vlastníctvom a sídlom na Slovensku, ktorá vznikla len o rok neskôr ako Riva. Zion sa hrdí najmä tým, že bola prvou značkou, ktorá umožnila ľuďom stavať neobyčajne úsporné domy. Ich história siaha 80 rokov do minulosti až do Švédska,

ale oficiálna registrácia značky prebehla až o necelých 20 rokov neskôr. Rovnako ako Riva, Zion má veľmi silnú pozíciu na trhu so stavebným materiálom a zaraďuje sa medzi jej najsilnejších konkurentov.

Účtovná jednotka je v pozícii dcérskej účtovnej jednotky a je súčasťou nadnárodnej skupiny, ktorej hlavné sídlo je v Luxemburgu. Zion je však samostatnou právnickou osobou, ktorá môže v právnych vzťahoch vystupovať samostatne pod svojím menom a nemá žiadnu organizačnú zložku v zahraničí.

Základné imanie účtovnej jednotky je v hodnote 2 656 000 eur, pričom spoločníkmi sú dve zahraničné obchodné spoločnosti.

Výrobky Zion sa na Slovensku vyrábajú v 2 výrobných prevádzkach a ročný objem výroby je viac ako 200 tisíc m³ hlavného a doplnkového stavebného materiálu. Podnik produkuje až 3 výrobné línie v rámci hlavného i doplnkového stavebného materiálu.

Koncom roku 2020 v Zion pracovalo 109 zamestnancov, pričom vo výrobných prevádzkach sa prešlo od roku 2020 zo štvorzmennej výroby na trojzmenú. Zion sa pri členení účtovných jednotiek podľa veľkostných kritérií zaraďuje do skupiny veľkých účtovných jednotiek, pretože je obchodnou spoločnosťou a jej výška majetku, ročného obratu a hodnota priemerného prepočítaného počtu zamestnancov presahuje stanovené hodnoty.

3 Výsledky práce a diskusia

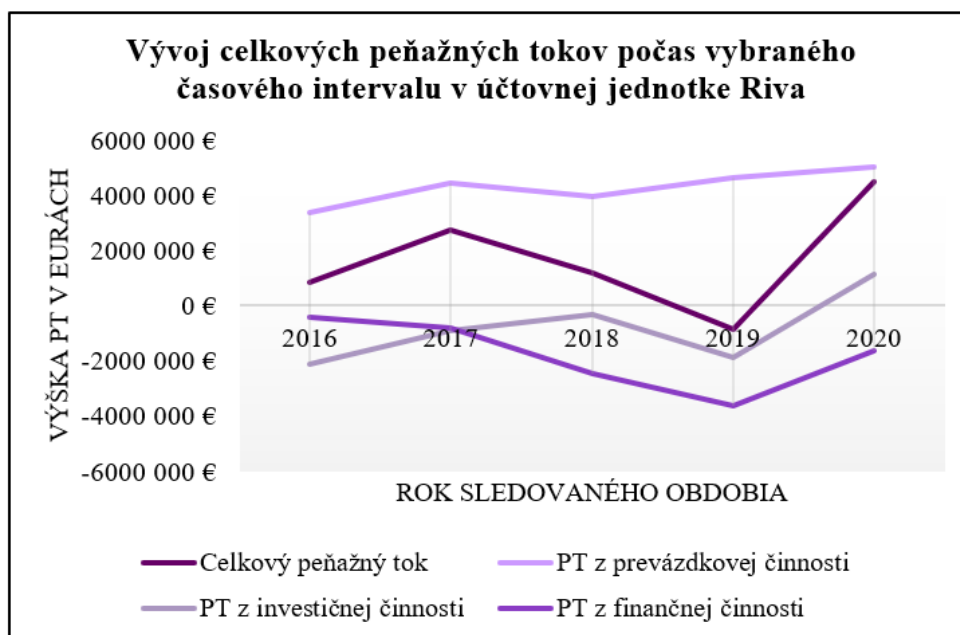
Tretia kapitola záverečnej práce dokumentuje skúmanie finančného zdravia a predovšetkým finančného riadenia účtovných jednotiek Riva a Zion na základe informácií z prehľadov peňažných tokov za vybraný časový interval.

Pre potreby záverečnej práce boli jednotlivé prehľady peňažných tokov za roky 2016 až 2020 oboch účtovných jednotiek spracované do dvoch prehľadných tabuliek, pričom štruktúra prehľadu peňažných tokov zostavená nepriamou metódou bola prispôbená štruktúre účtovnej jednotke Riva. Tabuľky obsahujúce tieto informácie sú uvedené ako súčasť príloh – Príloha 1 a Príloha 2. Na základe týchto dvoch tabuliek a taktiež doplňujúcich informácií z poznámok účtovných jednotiek a ich výročných správ bola vypracovaná nasledovná analýza vývoja peňažných tokov.

3.1 Analýza prehľadu peňažných tokov a vývoj peňažných tokov

Ako prvá bude z hľadiska prehľadu peňažných tokov analyzovaná účtovná jednotka Riva. Vývoj jej celkového peňažného toku v sledovanom období je graficky znázornený v Grafe 1.

Graf 1: Vývoj celkových peňažných tokov počas vybraného časového intervalu v účtovnej jednotke Riva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok Riva za roky 2016 až 2020
Legenda: PT – peňažné toky

Účtovná jednotka Riva podľa dostupných údajov dosahovala vždy kladný peňažný tok z prevádzkovej činnosti za sledovaný časový interval, čiže za roky 2016 až 2020. Prudší nárast peňažných tokov z prevádzkovej činnosti v hodnote 1 059 267 eur bol zaznamenaný v roku 2017 voči roku 2016 a stredne veľký pokles v roku 2018 voči roku 2017. Obe tieto udalosti boli spôsobené zmenou strategickej suroviny, kedy v roku 2017 bol dokončený proces optimalizácie a v roku 2018 nastal veľký úbytok zásob, išlo o výrobky obsahujúce ešte pôvodnú surovinu. Podnik vyvinul dostatočné úsilie, aby zostávajúce výrobky s pôvodnou strategickou surovinou dopredal čo najskôr a takisto zákazníci sa snažili nakúpiť čo najviac pôvodných výrobkov, pretože poznali ich kvalitu.

Je možné skonštatovať, že výsledok hospodárenia bol vo všetkých sledovaných rokoch kladný a mal spolu s odpismi výrazný vplyv na výšku peňažného toku z prevádzkovej činnosti.

Peňažný tok z investičnej činnosti mal takmer vždy záporný charakter, okrem roku 2020, kedy došlo k nadobudnutiu podielov z predošlej fúzie dcérskej účtovnej jednotky. Záporný charakter však nemá negatívny význam, keďže nadobudnutie podielov predstavuje investíciu účtovnej jednotky a jej zámer rozširovať sa. V prípade účtovnej jednotky Riva je to vnímané ako veľmi pozitívny jav, pretože účtovná jednotka má vo všeobecnosti konzervatívnejšiu stratégiu investovania.

Peňažný tok z finančnej činnosti mal počas celého obdobia záporný charakter s prudkým poklesom v roku 2018 voči roku 2017, kedy boli vyplatené dividendy akcionárom v hodnote 2 461 895 eur. Pozitívnym javom je, že účtovná jednotka je schopná vyplácať dividendy svojim akcionárom bez problémov.

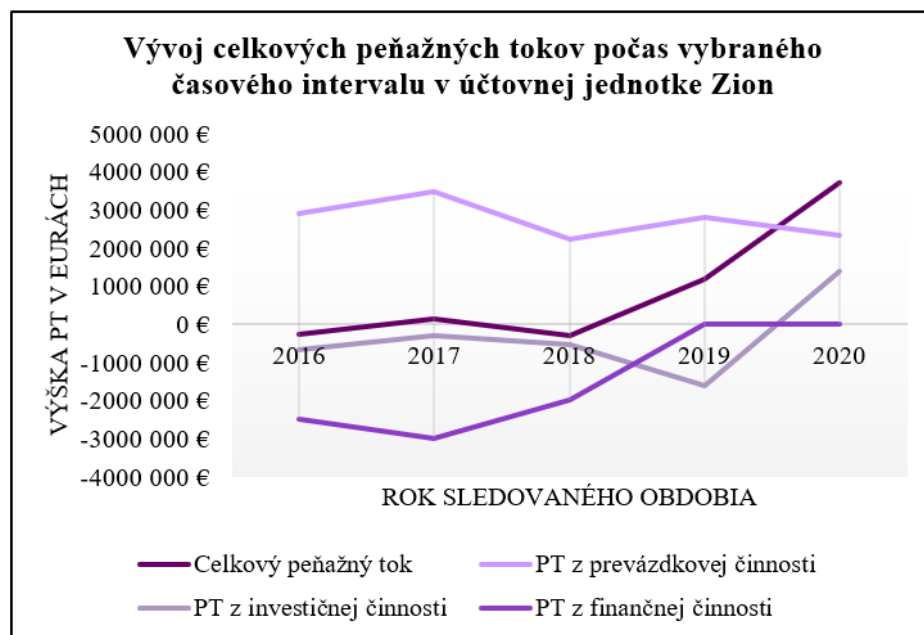
Celkový peňažný tok účtovnej jednotky Riva mal kolísajúci, avšak kladný charakter, okrem roku 2019, kedy nastal záporný celkový peňažný tok, pretože ho vo veľkej časti ovplyvnili investície do automatizácie výrobného procesu a taktiež nákup pozemku v lome a nákup stavby. Nákup pozemku v lome bol uskutočnený z dôvodu ťažby náhrady strategickej suroviny. O túto činnosť sa stará jedna z dcérskych účtovných jednotiek podniku Riva.

Na záver zhodnotenia peňažných tokov účtovnej jednotky Riva je potrebné spomenúť ekonomickú krízu, ktorá bola vo svete vyvolaná pandémiou vírusu COVID-19. Samozrejme, že sa táto kríza dotkla i trhu so stavebným materiálom, keďže dopyt po ňom sa výrazne znížil. Účtovná jednotka Riva sa z finančného hľadiska k pandémii COVID-19 nevyjadruje,

avšak jej peňažné toky boli ovplyvnené touto skutočnosťou. V roku 2020 boli ovplyvnené hlavne peňažné toky z prevádzkovej činnosti, ktoré ovplyvnil nižší výsledok hospodárenia spôsobený zníženým objemom predaja hlavných výrobkov, zvýšenie rezervy na nevyčerpané dovolenky, ktorá sa pravidelne pohybovala v sume približne 20 000 eur na 44 616 eur. Táto skutočnosť bola spôsobená tým, že mnohí zamestnanci podniku Riva boli počas roku 2020 práceneschopní kvôli vírusu COVID-19 a nemali z toho dôvodu priestor čerpať si dovolenky.

Celkový peňažný tok účtovnej jednotky Zion mal veľmi dramatický a kolísajúci charakter, ktorý je znázornený v Grafe 2.

Graf 2: Vývoj celkových peňažných tokov počas vybraného časového intervalu v účtovnej jednotke Zion

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných záznamov Zion za roky 2016 až 2020

Legenda: PT – peňažné toky

Účtovná jednotka Zion za roky 2016 až 2020 dosahovala vždy kladný peňažný tok z prevádzkovej činnosti, ktorého hodnoty príliš nekolísali. Zvýšenie v hodnote 546 761 eur nastalo v roku 2017 oproti roku 2016, a to z dôvodu značného vplyvu výsledku hospodárenia, ktorý bol o viac ako milión vyšší ako v predchádzajúcom roku.

Peňažný tok z investičnej činnosti mal záporný charakter až do roku 2020, kedy účtovná jednotka inkasovala splátku dvoch poskytnutých krátkodobých pôžičiek v skupine za roky 2018 a 2019.

Posledný peňažný tok z hľadiska štruktúry prehľadu peňažných tokov, peňažný tok z finanej činnosti, bol čo sa týka čísel veľmi turbulentný. Prvé tri roky v záporných miliónových hodnotách a posledné dva roky sledovaného obdobia v kladných veľmi nízkych hodnotách. V rokoch 2016 až 2018 účtovná jednotka splácala dlhodobú pôžičku so splatnosťou do konca apríla 2018 od jedného z dvoch zahraničných spoločníkov. V rokoch 2019 a 2020 účtovná jednotka navýšila svoje základné imanie a taktiež presunula malú čiastku peňažných prostriedkov do zákonného rezervného fondu a nedeliteľného fondu.

Rok 2020 bol v účtovnej jednotke Zion podľa jej vlastných slov poznačený celosvetovou pandémiou COVID-19 len v druhej polovici. Objem predaja bol ovplyvnený nielen sezónnosťou, ale taktiež spomalením predaja na trhu so stavebným materiálom. Účtovná jednotka musela vytvoriť opravnú položku na svoje pomaly obrátkové zásoby, ktorá nepatrne ovplyvnila peňažný tok z prevádzkovej činnosti. Vo výročnej správe však Zion konštatovala, že vďaka vyvinutým opatreniam na úsporu nákladov sa jej podarilo dosiahnuť stanovené plány.

3.2 Analýza rentability a likvidity

Ako bolo už uvedené, rentabilita a likvidita sú najčastejšie používanými pojmami v podmienkach finančného riadenia a taktiež sú nevyhnutnými podmienkami pri dosahovaní finančného zdravia podniku. Táto kapitola bude venovaná skúmaniu finančného zdravia podnikov Riva a Zion.

Pre definovanie finančného zdravia v podmienkach vybraných účtovných jednotiek bola zostavená Tabuľka 4, ktorá zahŕňa niekoľko základných ukazovateľov rentability, ktoré vypovedajú o ziskovosti vybraných podnikov.

Tabuľka 4: Ukazovatele rentability v Riva a Zion za vybraný časový interval

Ukazovatele rentability v účtovnej jednotke Riva					
Rok	<i>Rentabilita celkového vloženého kapitálu</i>	<i>Rentabilita vlastného kapitálu</i>	<i>Rentabilita výnosov</i>	<i>Rentabilita nákladov</i>	<i>Rentabilita tržieb</i>
2016	7,13 %	8,30 %	6,08 %	6,47 %	6,41 %
2017	13,37 %	15,68 %	11,61 %	13,13 %	11,80 %
2018	14,68 %	16,78 %	13,43 %	15,51 %	14,02 %
2019	15,25 %	16,78 %	15,11 %	17,80 %	16,33 %
2020	12,38 %	13,50 %	15,48 %	18,32 %	16,67 %
Ukazovatele rentability v účtovnej jednotke Zion					
2016	19,36 %	112,04 %	10,96 %	12,31 %	11,21 %
2017	25,59 %	69,11 %	12,24 %	13,95 %	12,33 %
2018	18,88 %	40,03 %	7,13 %	7,68 %	7,22 %
2019	35,95 %	70,43 %	13,16 %	15,15 %	13,33 %
2020	41,84 %	73,27 %	18,07 %	22,06 %	17,84 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný časový interval 2016 – 2020

Bez hlbšieho skúmania vypočítaných hodnôt je možné skonštatovať, že obe účtovné jednotky sú rentabilné, pretože hodnoty ukazovateľov sú kladné a taktiež boli počítané zo zisku, nie straty, v takom prípade by účtovné jednotky boli nerentabilné a nespĺňali by jednu z dvoch základných podmienok finančného zdravia.

V podmienkach účtovnej jednotky Riva má 88 % hodnôt ukazovateľov stúpajúcu tendenciu, teda hodnoty za bežné účtovné obdobie sú vyššie ako za predchádzajúce účtovné obdobie, čo sa vníma ako pozitívny jav. Nižším rastom ukazovateľov oproti trendu upozorňuje na seba rok 2020, posledný rok v sledovanom období, ktorý sprevádzali nižšie tržby. Prejavili sa tu činnosti na inováciu výrobného procesu z roku 2019 a tiež situácia

spojená s celosvetovou pandémiou COVID-19, keďže podnik predal o niekoľko desiatok tisíc metrov kubických hlavných výrobkov menej.

V účtovnej jednotke Zion sú hodnoty ukazovateľov vyššie, hlavne čo sa týka rentability vlastného kapitálu. Je to veľmi pozitívny jav pre investorov a tiež spoločníkov účtovnej jednotky, ktorého priaznivost' je však ohrozená turbulentnosťou vývoja hodnôt tohto ukazovateľa. Z pohľadu mnohých autorov je výhodnejší rastúci pomalší trend ako turbulentný s vyššími hodnotami.

V predošlých kapitolách záverečnej práce bol kladený dôraz na správne interpretovanie ekonomických informácií, z toho dôvodu vypočítané ukazovatele rentability nebudú výnimkou. Percentuálne hodnoty v prípade každého ukazovateľa rentability predstavujú počet centov pripadajúcich na 1 euro zisku účtovnej jednotky. Napríklad na 1 euro výnosov podniku Riva pripadalo v roku 2020 15,48 centa zisku a na 1 euro výnosov podniku Zion pripadalo v roku 2020 18,07 centa zisku. Z tohto pohľadu je možné skonštatovať, že priaznivejší pomer dosahuje účtovná jednotka Zion, avšak už so spomínaným turbulentnejším klesaním a stúpaním dosahovaných hodnôt oproti účtovnej jednotke Riva.

Druhou nevyhnutnou podmienkou dosahovania finančného zdravia je likvidita podniku, ktorej vypočítané ukazovatele budú nasledujúcou náplňou tejto kapitoly. Pre ich výpočet je potrebné uviesť vstupné hodnoty jednotlivých položiek oboch účtovných jednotiek za vybraný časový interval, ktoré sú uvedené v Prílohe 3.

Podľa Růčková (2019) je pre získanie objektívneho pohľadu na likviditu v podniku v praxi potrebné, aby likvidita bola sledovaná za dlhší časový interval. Výsledkom toho by mal byť vernejší obraz o vývojom trende likvidity a lepšie chápanie celkovej finančnej situácie v podniku. Tým, že pre sledovanie bol už na začiatku zvolený dlhší časový interval, bude nasledujúca analýza spĺňať túto podmienku.

Tabuľka 5: Peňažná likvidita v Riva a Zion sa vybraný časový interval

Pomerový ukazovateľ peňažnej likvidity v Riva a Zion					
Podnik / rok	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Účtovná jednotka Riva	1,64	1,91	3,03	2,87	3,50
Účtovná jednotka Zion	0,12	0,14	0,07	0,27	0,97

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný

časový interval 2016 – 2020

V Tabuľke 5 sú uvedené vypočítané hodnoty pomerového ukazovateľa peňažnej likvidity, teda likvidity prvého stupňa, ktorej odporúčané hodnoty by sa mali hýbať v rozmedzí 0,9 až 1,1. Zatiaľ čo účtovná jednotka Riva výrazne prekračuje odporúčané hodnoty, Zion ich splňa až v poslednom sledovanom roku. Výkyvy v tomto ukazovateli boli spôsobené položkou v jeho čitateli – finančnými účtami, ktorých trend rastu bol prudký a dynamický. Vývoj menovateľa – krátkodobých záväzkov, bol pomerne konzistentný, takže až tak výrazne nevlýval na hodnoty tohto ukazovateľa ako finančné účty. Riva má tendenciu držať veľké sumy peňazí na svojich účtoch v bankách. V roku 2020 to bolo 11 383 754 eur, z čoho tiež vyplýva istota na tvrdenie, že Riva je vždy pripravená promptne splatiť svoje krátkodobé záväzky. To sa však nedá tvrdiť o finančnej situácii podniku Zion, ktorý by bol schopný svoje krátkodobé záväzky splatiť až v roku 2020.

Tabuľka 6: Pohotová likvidita v Riva a Zion sa vybraný časový interval

Pomerový ukazovateľ pohotovej likvidity v Riva a Zion					
Podnik / rok	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Účtovná jednotka Riva	2,03	2,22	3,49	3,57	3,80
Účtovná jednotka Zion	0,17	0,19	0,23	0,56	1,05

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný časový interval 2016 – 2020

V Tabuľke 6 sú zaznamenané vypočítané hodnoty pomerového ukazovateľa pohotovej likvidity, ktorej odporúčané hodnoty sa pohybujú v rozmedzí od 1 do 1,5. Účtovná jednotka Riva je opäť mimo tohto stanoveného rozmedzia z dôvodu vysokého stavu peňazí na bankových účtoch. Účtovná jednotka Zion je opäť pod hranicou stanovených hodnôt až do roku 2020, kedy sa konečne dostala na požadovanú hranicu vďaka uloženiu viac finančných prostriedkov na bankové účty.

Tabuľka 7: Celková likvidita v Riva a Zion sa vybraný časový interval

Pomerový ukazovateľ celkovej likvidity v Riva a Zion					
Podnik / rok	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Účtovná jednotka Riva	2,88	2,94	4,44	4,69	4,59
Účtovná jednotka Zion	0,66	0,69	0,78	1,20	1,59

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný časový interval 2016 – 2020

Tabuľka 7 zobrazuje hodnoty L3, teda hodnoty pomerového ukazovateľa celkovej likvidity, kde sa opakuje situácia z predošlých dvoch tabuliek. Riva je mimo stanoveného rozmedzia, ktoré je od 1,5 až 2,5 už od prvého sledovaného účtovného obdobia a v roku 2020 sa hodnota ukazovateľa blíži k 4,6 z toho dôvodu, že účtovná jednotka disponuje obežným majetkom v hodnote 14 904 521 eur. Bez hlbšieho skúmania účtovnej závierky by mohol používateľ túto ekonomickú informáciu vnímať aj ako signál nepredávaných zásob, no však 76 % tejto takmer 15 miliónovej položky tvoria finančné účty. Aj pri účtovnej jednotke Zion sa opakuje situácia z predošlých dvoch tabuliek, kedy dosahuje požadované hodnoty až v roku 2020. Podľa ekonomickej interpretácie tohto ukazovateľa by Zion v prvých 3 rokoch ani nepokryl svojim obežným majetkom svoje krátkodobé záväzky a v posledných dvoch rokoch 1,2-krát a 1,59-krát, čo je v porovnaní s Riva približne 3-krát menej.

Rozdielové ukazovatele likvidity vychádzajú z výpočtov pomerových ukazovateľov likvidity, a to takým spôsobom, že čitateľ zlomku sa odpočíta od menovateľa. Pre menšiu náročnosť výpočtu sú ukazovatele zhrnuté do jednej prehľadnej tabuľky:

Tabuľka 8: Rozdielové ukazovatele likvidity v Riva a Zion za vybraný časový interval

Rozdielové ukazovatele likvidity v účtovnej jednotke Riva					
Rozdielový ukazovateľ / rok	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
<i>Čisté peňažné prostriedky</i>	1 533 339	3 155 941	5 228 837	4 531 571	8 133 541
<i>Čisté pohotovité prostriedky</i>	2 471 719	4 264 139	6 407 957	6 228 966	9 111 659
<i>Čistý pracovný kapitál</i>	4 508 812	6 753 578	8 840 544	8 939 000	11 667 794
Rozdielové ukazovatele likvidity v účtovnej jednotke Zion					
<i>Čisté peňažné prostriedky</i>	-4 056 964	- 4 202 678	- 5 095 157	- 4 385 963	- 188 201
<i>Čisté pohotovité prostriedky</i>	-3 848 571	- 3 967 298	- 4 211 141	- 2 624 742	271 388
<i>Čistý pracovný kapitál</i>	-1 580 842	- 1 535 969	- 1 201 372	1 221 242	3 243 905

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný časový interval 2016 – 2020

Na vypočítaných hodnotách rozdielových ukazovateľov likvidity je taktiež vidno vplyv množstva prostriedkov uložených na finančných účtoch. Zatiaľ čo účtovná jednotka Riva dosahuje pri všetkých troch rozdielových ukazovateľoch plusové hodnoty a má viditeľne dostatok peňažných prostriedkov na okamžitú úhradu krátkodobých záväzkov,

účtovná jednotka Zion dosahuje 80 % záporných hodnôt, čo znamená, že nemá dostatok prostriedkov na úhradu svojich krátkodobých záväzkov. Najpozitívnejší trend má ukazovateľ čistý pracovný kapitál, kedy potreba chýbajúcich prostriedkov je najnižšia a tiež dosahuje dve kladné hodnoty v roku 2019 a 2020. Kladné hodnoty sú spôsobené pravdepodobne vyššou hodnotou zásob, prevažne výrobkov na sklade, čo ako už bolo spomínané, nemusí byť celkovo pozitívnym javom.

3.3 Analýza likvidity na základe ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow

Vzhľadom na to, že vstupné údaje potrebné na výpočet pomerových a rozdielových ukazovateľov likvidity sú statického charakteru, odporúčajú viacerí autori využiť pri analýze likvidity ukazovateľa konštruované na báze peňažných tokov, resp. cash flow.

V Tabuľke 9 sú uvedené hodnoty vybraných ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow za vybraný časový interval v účtovnej jednotke Riva:

Tabuľka 9: Vybrané ukazovatele konštruované na báze cash flow v Riva za vybraný časový interval

Ukazovatele konštruované na báze cash flow v účtovnej jednotke Riva					
Názov ukazovateľa / rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ukazovateľ cash flow	828 089	3 245 289	1 159 522	- 841 652	4 426 437
Netto cash flow	2 870 800	5 305 271	6 402 165	7 147 115	6 906 375
Čisté zvýšenie alebo zníženie peňažných prostriedkov	826 378	2 707 667	1 161 890	- 849 667	4 459 573
Ukazovateľ krytia celkových záväzkov	1,21	1,16	1,37	1,70	1,41
Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb	0,15	0,16	0,13	0,15	0,17
Ukazovateľ finančnej efektívnosti majetku	0,15	0,16	0,13	0,13	0,11
Schopnosť splácania úrokov	21 283,30	12 173,45	20 263,85	136 171,15	161 904,42
Doba splácania záväzkov	0,83	0,86	0,73	0,59	0,71

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný časový interval 2016 – 2020

Ukazovateľ cash flow mal počas sledovaného obdobia v účtovnej jednotke Riva stúpajúcu kladnú tendenciu okrem roka 2019, kedy klesol do záporných hodnôt. Pozitívnym

javom však je obnovenie kladného trendu vývoja v roku 2020 oproti roku 2019 o 5 309 240 eur. Pozitívny trend má i ukazovateľ netto cash flow, no pokles v roku 2019 sa prejavil aj v ukazovateli čistého zvýšenia alebo zníženia peňažných prostriedkov, a teda nastalo jeho výrazné zníženie. Tento ukazovateľ je zhodný s položkou celkového peňažného toku v prehľade peňažných tokov, čo znamená, že zníženie nastalo z rovnakého dôvodu, a to väčšej investície do automatizácie výrobného procesu.

Ukazovateľ krytia celkových záväzkov dosahuje veľmi priaznivé hodnoty, keďže počas celého sledovaného obdobia mal hodnotu vyššiu ako 1, čo znamená, že účtovná jednotka Riva bola počas celého obdobia schopná pokryť peňažnými tokmi z prevádzkovej činnosti svoje celkové záväzky.

Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb hovorí o tom, koľko percent tržieb sa premení na peňažné toky. V účtovnej jednotke Riva je to priemerne 15 % ročne s pozitívnym trendom rastu.

Ukazovateľ finančnej efektívnosti majetku má podobnú ekonomickú interpretáciu ako ukazovatele rentability, a to, že 1 euro majetku prinieslo priemerne takmer 14 centov kladných peňažných tokov a taktiež má pozitívny trend rastu.

Ukazovateľ schopnosť splácania úrokov informuje o platení nákladových úrokov v podniku. Účtovná jednotka Riva má hodnoty tohto ukazovateľa v desaťtisícových až stotisícových hodnotách, čo znamená, že podnik je schopný v roku 2020 161 904-násobne pokryť nákladové úroky svojimi peňažnými tokmi z prevádzkovej činnosti.

Posledným ukazovateľom v Tabuľke 9 je ukazovateľ doba splácania záväzkov, ktorá informuje používateľa o tom, za aký čas dokáže podnik splatiť svoje záväzky. Všetky hodnoty tohto ukazovateľa počas sledovaného obdobia boli menšie ako 1, čo znamená, že Riva by dokázala splatiť svoje záväzky za menej ako jeden rok, resp. za pár mesiacov. V roku 2019 sa dostala takmer na polročnú hranicu.

V Tabuľke 10 sú uvedené hodnoty vybraných ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow za vybraný časový interval v účtovnej jednotke Zion.

Tabuľka 10: Vybrané ukazovatele konštruované na báze cash flow v Zion za vybraný časový interval

Ukazovatele konštruované na báze cash flow v účtovnej jednotke Zion					
Názov ukazovateľa / rok	2016	2017	2018	2019	2020
Ukazovateľ cash flow	- 255 665	138 304	- 296 039	1 192 465	3 713 924
Netto cash flow	4 131 941	5 167 797	6 844 671	7 005 572	8 279 721
Čisté zvýšenie alebo zníženie peňažných prostriedkov	- 255 665	138 304	- 296 039	1 192 465	3 713 924
Ukazovateľ krytia celkových záväzkov	0,29	0,47	0,38	0,45	0,39
Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb	0,12	0,13	0,07	0,09	0,07
Ukazovateľ finančnej efektívnosti majetku	0,21	0,25	0,20	0,21	0,16
Schopnosť splácania úrokov	26,73	52,22	82,34	316,00	1347,57
Doba splácania záväzkov	3,44	2,11	2,60	2,25	2,54

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok účtovných jednotiek Riva a Zion za vybraný časový interval 2016 – 2020

Ukazovateľ cash flow počas sledovaného obdobia dosiahol až dvakrát záporné hodnoty, a to v roku 2016 a 2018. Avšak rok 2019 a 2020 sa niesli už v kladných číslach a rastúcom trende. Netto cash flow má rastúcu a pozitívnu tendenciu vývoja, zatiaľ čo ukazovateľ čisté zvýšenie alebo zníženie peňažných prostriedkov kopíruje hodnoty ukazovateľa cash flow. Záporné hodnoty boli spôsobené už spomínanými poslednými splátkami pôžičky od zahraničného spoločníka.

Ukazovateľ krytia celkových záväzkov za celé sledované obdobie ani raz nedosiahol hodnotu rovnú 1, čo znamená, že účtovná jednotka Zion nebola schopná pokryť peňažnými tokmi z prevádzkovej činnosti svoje celkové záväzky.

Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb mal prevažne klesajúci trend, čo nie je pre podnik pozitívnym javom, pretože čím väčšiu hodnotu ukazovateľ má, tým viac percent tržieb sa premení na peňažné toky.

Ukazovateľ finančnej efektívnosti majetku mal od roku 2017 prevažne klesajúci charakter z toho dôvodu, že účtovná jednotka mala o niečo vyšší majetok ako v predošliých rokoch a peňažný tok z prevádzkovej činnosti sa veľmi výrazne nemenil.

Ukazovateľ schopnosť splácania úrokov má stúpajúci trend, ktorý v roku 2020 vystúpil až na 1 348-násobné pokrytie nákladových úrokov peňažnými tokmi z prevádzkovej činnosti.

Ukazovateľ doba splácania záväzkov naznačoval v roku 2016 viac ako 3 ročnú lehotu splácania záväzkov účtovnej jednotky Zion, čo je ešte prijateľnou hodnotou, resp. hodnotou v odporúčanom rozmedzí. Avšak v nasledujúcich obdobiach ukazovateľ klesol pod 3 roky a v niektorých obdobiach až pod 2 a pol roka.

3.4 Zhodnotenie finančnej situácie v účtovných jednotkách Riva a Zion

Zhodnotenie a porovnanie finančnej situácie v účtovných jednotkách Riva a Zion je opodstatnené hlavne z toho dôvodu, že sú najväčšími konkurentmi na trhu so stavebným materiálom. Obe podnikajú pod súčasnými značkami na trhu približne 30 rokov.

Porovnanie finančnej situácie účtovných jednotiek Riva a Zion vzhľadom na prehľady peňažných tokov je porovnateľné z hľadiska sumy a vývoja výsledku hospodárenia, ktorý je prvou položkou v prehľade peňažných tokov a tiež má spolu s odpismi výrazný vplyv na výšku peňažného toku z prevádzkovej činnosti. Výraznejší rozdiel v konečných hodnotách peňažného toku z prevádzkovej činnosti medzi dvomi účtovnými jednotkami je spôsobený vykázaním vyplatených dividend pri Rive vo finančnej činnosti a nie pri prevádzkovej činnosti ako v účtovnej jednotke Zion. Táto skutočnosť môže v používateľovi tejto ekonomickej informácie vyvolať podozrenie na pokus o skresľovanie finančnej situácie účtovnej jednotky Zion, pretože vyplatené dividendy by sa mali uvádzať ako súčasť peňažných tokov z finančnej činnosti.

Hodnoty peňažného toku z investičnej činnosti sú taktiež porovnateľné, s výnimkou veľkej investície, ktorú musela účtovná jednotka Riva urobiť v priebehu roka 2016 kvôli zmene strategickej suroviny. Pre účtovnú jednotku to bol veľký krok, ktorého vplyv sa bude v účtovných závierkach podpisovať na prehľade peňažných tokov ešte niekoľko rokov, a to v podobe odpisov.

Pri peňažných tokoch z finančnej činnosti je možné vidieť asi najzásadnejší rozdiel v peňažnom hospodárení týchto dvoch účtovných jednotiek. Zatiaľ čo Riva počas celého sledovaného obdobia má nulovú náplň pre úverové a pôžičkové položky, Zion splácal dlhodobú pôžičku od svojho zahraničného spoločníka. Je vhodné zohľadniť, že Riva je matkou tuzemského konsolidovaného celku a dokáže sa samofinancovať, zatiaľ čo Zion je dcérou v nadnárodnej skupine a na udržanie si úrovne nadnárodnej značky musí vynaložiť viac finančných prostriedkov, ktoré nevie pokryť z vlastných zdrojov. Schopnosť

samofinancovania pri účtovnej jednotke Riva môže vychádzať i z toho, že účtovná jednotka má veľmi konzervatívny prístup k investovaniu a teda veľké sumy peňazí, ktoré má na svojich finančných účtoch, nevyužíva na tento účel.

Prehľadový peňažných tokov podali tiež informáciu o hospodárení s voľnými peňažnými prostriedkami prostredníctvom položky Stav peňazí na konci roka. Riva má tendenciu svoje voľné peňažné prostriedky kumulovať, a to na svojich finančných účtoch. Tento jav výrazne ovplyvňuje hodnoty likvidity účtovnej jednotky.

Z prehľadov peňažných tokov je možné okrem sledovania vývoja trendov peňažných tokov i počítať rôzne ukazovatele, najbezprostrednejšie ukazovatele, ktoré nemajú statický charakter sú ukazovatele konštruované na báze cash flow. Porovnateľné hodnoty majú obidve účtovné jednotky v ukazovateli netto cash flow, ktorý sa skladá z odpisov a výsledku hospodárenia pred zdanením daňov z príjmov. Výrazný rozdiel v hodnotách ukazovateľov je však viditeľný pri ukazovateli krytia celkových záväzkov, kedy účtovná jednotka Zion zaostáva za Rivou, ktorej hodnoty dosahujú požadované číslo. O niečo lepšie ako Zion je na tom Riva aj pri efektívnosti tržieb, pretože percentá sú v niektorých rokoch až o 10 % vyššie a nemajú klesajúci charakter. Ukazovateľ finančnej efektívnosti majetku je jediný ukazovateľ, kde Zion dosahuje lepšie čísla ako Riva, aj to však s klesajúcou tendenciou. V posledných dvoch ukazovateľoch si tiež Riva vedie lepšie, keďže schopnosť splácania úrokov sa pohybuje v tisícových hodnotách a doba splácania záväzkov je nižšia ako 1 rok.

Z hľadiska finančného zdravia boli skúmané jeho dve základné podmienky – rentabilita a likvidita.

Základná podmienka rentability bola v obidvoch účtovných jednotkách splnená počas celého sledovaného obdobia, a to, že obidve účtovné jednotky dosahovali kladné hodnoty všetkých vybraných ukazovateľov rentability, pretože boli počítané zo zisku, znamená, že obidve účtovné jednotky sú rentabilné.

I napriek tomu, že účtovná jednotka Zion takmer vo všetkých sledovaných obdobiach, okrem roku 2018, dosahovala vyšší výsledok hospodárenia ako účtovná jednotka Riva, hodnoty ukazovateľov rentability si nedokázali udržať stúpajúcu tendenciu vývoja, ako to bolo v prípade Riva. Hodnoty ukazovateľov Zion sú vyššie ako v účtovnej jednotke Riva, čo je vnímané kladne, avšak prelomovým rokom v nie pozitívnom smere bol rok 2018. Bol to rok, kedy Zion splatila pôžičku od svojho zahraničného spoločníka a účtovala mimoriadny

odpis vo výške 3 106 611 eur z dôvodu nevyužitelnosti jednej zo stavieb, čo negatívnym spôsobom ovplyvnilo výsledok hospodárenia.

Nie príliš významný pokles ukazovateľov rentability bol zaznamenaný v účtovnej jednotke Riva v roku 2020, kedy dosiahla nižší výsledok hospodárenia ako v roku 2019. Bolo to z dôvodu nižšieho objemu predaja hlavných výrobkov, ale i doplnkových výrobkov. Predpokladaným dôvodom je vplyv celosvetovej pandémie COVID-19, ktorá ovplyvnila podnikanie vo všetkých segmentoch podnikania. Účtovná jednotka sa vo svojej výročnej správe k ovplyvneniu objemu predaja pandemiou nevyjadruje, avšak informuje o starostlivosti o svojich zamestnancov v tomto období.

Opakom je účtovná jednotka Zion, ktorá vplyv celosvetovej pandémie COVID-19 spomenula vo svojej výročnej správe aj s vplyvom na objem predaja. Prvá polovica roka nebola poznačená, avšak spomaľovanie objemu predaja začalo v máji roku 2020, kedy sa s každoročnými vplyvmi sezónnosti začali podpisovať na predaji i vplyvy pandémie. Na záver však účtovná jednotka konštatuje, že vďaka prijatým opatreniam na úsporu nákladov sa jej podarilo dosiahnuť stanovené plány.

Celkový pohľad na vývoj ukazovateľov rentability oboch účtovných jednotiek by dopadol lepšie pre účtovnú jednotku Riva, pretože viacerí autori uvádzajú, že pozitívnejšie je vnímaný pomalší, ale konzistentný trend stúpania hodnôt ukazovateľov rentability ako dynamický trend, ako to bolo v účtovnej jednotke Zion.

Druhou nevyhnutnou podmienkou pre dosahovanie finančného zdravia v účtovnej jednotke je likvidita. Analýza pomerových ukazovateľov likvidity v účtovných jednotkách Riva a Zion poukázala na to, že ani jedna účtovná jednotka počas veľkej časti sledovaného obdobia nespĺňala odporúčané hodnoty pre pomerové ukazovatele likvidity. Účtovná jednotka Riva sa vždy nachádzala nad odporúčanou hranicou a účtovná jednotka Zion pod touto hranicou, čo je vnímané ako ten negatívnejší jav. Oboj účtovným jednotkám by bolo vhodné odporučiť, aby zmenili svoju stratégiu riadenia likvidity.

Po preskúmaní stupňov likvidnosti obidve účtovné jednotky sú z pohľadu prvého stupňa likvidnosti majetku pripravené na určitý druh investícií, resp. finančných príležitostí, ktoré by sa mohli objaviť na krátky čas a ak by účtovná jednotka nemala dostatočne likvidný majetok, ktorý by nemohla premeniť rýchlo na peniaze, mohla by o takúto príležitosť prísť. V prvom stupni ide konkrétne o položku finančné účty, na ktorej sú v prípade Riva držané pomerne veľké sumy. Pri porovnaní tejto položky v oboch podnikoch sa dá skonštatovať, že

Riva je pripravená na investície i väčšieho charakteru, ako bol napríklad nákup pozemku v lome. Pre opísanú situáciu s finančnou príležitosťou vysoký stav peňazí na finančných účtoch môže byť priaznivý, no vo všeobecnosti môže indikovať i vyšší stav zásob na sklade, ktoré sa nepredávajú či pohľadávky po lehote splatnosti.

Podľa Růčková (2019) je možné finančnú analýzu a konkrétne analýzu likvidity zamerať na jej používateľa. Z pohľadu veriteľov je priaznivejšie, ak hodnoty pomerových ukazovateľov likvidity dosahujú skôr horné hodnoty odporúčaného rozmedzia a z hľadiska vlastníkov skôr tie spodné hodnoty. V prípade vybraných podnikov nie je možné túto požiadavku posúdiť, keďže 90 % vypočítaných hodnôt bolo mimo odporúčaných pásiem.

Ďalej Růčková (2019) stavia rozdielový ukazovateľ čistý pracovný kapitál na pomyselný piedestál medzi ukazovateľmi likvidity, pretože v niektorých krajinách je tomuto ukazovateľu venovaný samostatný výkaz a tiež ho nazýva finančným vankúšom, ktorý by v prípade splatenia všetkých krátkodobých záväzkov dovolil pokračovať účtovnej jednotke v jej podnikateľskej činnosti v obmedzenom režime. V tom prípade, je možné skonštatovať, že Riva má pripravený dostatočný finančný vankúš na pokračovanie v činnosti a účtovná jednotka Zion by v niektorých rokoch mala problém prežiť. Dá sa predpokladať, že by musela požiadať o ďalšiu pôžičku od svojho zahraničného spoločníka.

Na záver tejto podkapitoly je na mieste spomenúť platobnú schopnosť, ktorá vychádza z likvidity účtovných jednotiek. Z hľadiska platobnej schopnosti je na tom účtovná jednotka Riva podstatne lepšie ako účtovná jednotka Zion, no pre statickosť vstupných údajov do výpočtov ukazovateľov likvidity boli údaje o platobnej schopnosti doplnené o ukazovatele konštruované na báze cash flow.

3.5 Význam priamej metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov v podmienkach finančnej analýzy

Výpočty hodnôt vybraných ukazovateľov v predchádzajúcich kapitolách vychádzali z prehľadov peňažných tokov dvoch konkurenčných výrobných podnikov, ktoré prezentovali peňažné toky z prevádzkovej činnosti nepriamou metódou a peňažné toky z investičnej a finančnej činnosti priamou metódou. Nie je známe, z akého dôvodu si účtovné jednotky Riva a Zion vybrali pre vykázanie peňažných tokov v prevádzkovej činnosti práve nepriamu metódu, ale predpokladáme, že hlavným dôvodom bola jej jednoduchosť v porovnaní s priamou metódou. V legislatívnych podmienkach Slovenskej

republiky má účtovná jednotka možnosť výberu medzi priamou a nepriamou metódou prezentácie peňažných tokov z prevádzkovej činnosti.

Zatiaľ čo nepriama metóda vychádza z výsledku hospodárenia pred zdanením daňou z príjmov a transformuje ho na čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti, priama metóda zobrazuje presné pohyby peňažných prostriedkov, teda ich pohyb priamo na účtoch peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov.

Pre porovnanie štruktúry prehľadov peňažných tokov je v Prílohe 5 uvedený prehľad peňažných tokov účtovnej jednotky Toppo spol. s. r. o. (ďalej už len „Toppo“) za rok 2020. Toppo je fiktívny názov pre existujúci potravinársky výrobný podnik, ktorý podniká tiež na území Slovenskej republiky. Podnik nie je súčasťou konsolidovaného celku a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, mal 124 zamestnancov.

Štruktúra prehľadu peňažných tokov účtovnej jednotky Toppo, ktorý je zostavený priamou metódou je dôkazom toho, že priama metóda poskytuje podrobnejší a detailnejší prehľad príjmov a výdavkov, ktoré nastali v danom účtovnom období v účtovnej jednotke. Účtovná jednotka pri použití priamej metódy vykázania peňažných tokov vo všetkých činnostiach prehľadne vidí, aké činnosti a transakcie generovali kladné peňažné toky a naopak, akým spôsobom boli tieto prostriedky použité. Finančný manažment, i keď musí najprv vypracovať dôkladnú analytickú evidenciu pre používanie tejto metódy, môže sledovať odlev peňažných prostriedkov, napríklad pre účely zlepšenia dosahovaných hodnôt likvidity. Ak hodnoty likvidity dosahujú nízke hodnoty, ako to bolo v prípade účtovnej jednotky Zion, finančný manažment môže stratégiu riadenia likvidity upraviť tak, aby na finančných účtoch zostávalo viac voľných pohotových prostriedkov a aby účtovná jednotka bola pripravená i na situáciu, kedy bude potrebovať svoj finančný vankúš.

Ak by sa účtovná jednotka Zion alebo akákoľvek iná účtovná jednotka rozhodla pre priamu metódu zostavovania prehľadu peňažných tokov v prevádzkovej činnosti, mohla by detailne sledovať, v ktorých aspektoch finančného riadenia svojich príjmov a výdavkov má rezervy a čo by mohla zefektívniť či už na príjmovej alebo výdavkovej strane. Priama metóda odhaľuje i priestor na posilnenie vymožitelnosti pohľadávok, aby príjmy z predaja výrobkov, tovarov a služieb úmerne rástli.

Vďaka viditeľným medziročným trendom vývoja peňažných tokov účtovná jednotka vie detegovať, ktoré príjmové oblasti majú rastúci a ktoré práve naopak klesajúci charakter.

Medziročné trendy sa dajú rovnako sledovať aj vo výdavkových oblastiach tak, aby otvárali možnosť pre zlepšenie finančného riadenia, ako už bolo spomenuté, napr. v oblasti likvidity.

Nadobudnúť silnejšie postavenie priamej metóde zostavovania prehľadu peňažných tokov pomáha i IAS 7, v ktorom je zakotvené priame odporúčanie smerované účtovným jednotkám na jej používanie. Ako podporný argument je v IAS 7 uvedené, že priama metóda poskytuje informácie užitočné pre budúce plánovanie a riadenie peňažných tokov, zatiaľ čo nepriama metóda túto výhodu neponúka.

3.6 Pozitívne riadenie likvidity v podmienkach účtovných jednotiek Riva a Zion

Likvidita je podľa mnohých autorov považovaná za najdôležitejšiu časť finančnej analýzy, pričom však nesmie byť úplne odtrhnutá od ostatných ukazovateľov finančnej analýzy. Likvidita zabezpečuje finančnú rovnováhu, ale taktiež je i nositeľom finančného rizika. Ovplyvňujú ju pravidelne príjmy peňažných prostriedkov, čo ju priamo spája s peňažnými tokmi podniku.

Na analýzu peňažných tokov podniku sa využívajú ukazovatele konštruované na báze cash flow, ktoré pomáhajú detegovať platobné problémy podniku, trend vývoja finančnej situácie a priaznivo napomáhajú procesu riadenia likvidity.

Hlavnou úlohou ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow je sledovať a plánovať peňažné toky, ich silu a finančný potenciál. S týmito informáciami by mal finančný manažment všetkých podnikov vrátane Riva a Zion vedieť pracovať tak, aby zmenil stratégiu svojho finančného riadenia v prospech svojej likvidity.

Pod pojmom *platobná sila* sa ukrývajú peňažné prostriedky, ktoré sa označujú ako disponibilné, ktoré sú okamžite dostupné v deň úhrady záväzkov. Pri plánovaní peňažných tokov majú svoje opodstatnenie, pretože spolu s peniazmi, ktoré podnik potrebuje, tvoria efektívny nástroj na získanie rovnováhy. Aby účtovné jednotky Riva i Zion dosiahli lepšiu rovnováhu v oblasti likvidity, mali by svoje peňažné toky plánovať z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, aby boli dostatočne pripravené na všetky finančné príležitosti i kritické situácie. Pri dlhodobom pláne sa zohľadňuje plánovanie zisku a jeho následné rozdelenie, kapitálové výdavky a plán súvahy. Dlhodobý plán umožňuje sledovať peňažné toky z celkového pohľadu. Z hľadiska krátkodobého plánovania sa podnik snaží udržiavať svoju platobnú schopnosť. Krátkodobý plán vychádza z plánu ziskov a strát a tiež plánu súvahy. Oba tieto plány by mali byť súčasťou celkového finančného plánu podniku, teda

jeho podnikateľského zámeru. Podľa niektorých autorov však prehľad peňažných tokov má z časového hľadiska i bezprostredný charakter, pretože finančný manažment sa môže rozhodnúť ho zostavovať na týždennej či mesačnej báze.

Riadením likvidity sa rozumie súbor činností, ktoré sú zamerané na jej plánovanie a pravidelné bilancovanie príjmov a výdavkov v krátkodobom i dlhodobom časovom horizonte. Na to, aby bol proces riadenia úspešný, musí účtovná jednotka zabezpečiť likvidné prostriedky takým spôsobom, aby ich v kritickej situácii stihla dostatočne včas uvoľniť na zachovanie svojho podnikania. Úspešný proces riadenia likvidity sa nazýva pozitívne riadenie likvidity.

Ak bude táto teória aplikovaná na príklady účtovných jednotiek Riva a Zion, dá sa tvrdiť, že pozitívne riadi svoju likviditu iba Riva. Evidentným dôkazom toho sú hodnoty rozdielových ukazovateľov likvidity, ktoré Riva mala v kladných hodnotách a vysokých číslach a Zion práve naopak v mínusových. Takmer v každom roku účtovnej jednotke Zion chýbalo niekoľko miliónov eur na okamžité pokrytie krátkodobých záväzkov.

Ak by však teória pozitívneho riadenia likvidity bola interpretovaná striktnejšie, a to prostredníctvom pomerových ukazovateľov likvidity a ich odporúčaných hodnôt, nespĺňala by túto podmienku ani jedna z analyzovaných účtovných jednotiek. Bolo by to tak z toho dôvodu, že obidve účtovné jednotky sa nachádzali mimo rozmedzia odporúčaných hodnôt. Účtovná jednotka Riva dosahovala príliš vysoké hodnoty a Zion príliš nízke. Kvôli týmto skutočnostiam vzniká priestor na odporúčanie zmeny stratégie riadenia likvidity pre obe účtovné jednotky.

Účtovná jednotka Riva dosahuje tak vysoké hodnoty pomerových ukazovateľov likvidity preto, lebo drží závažné sumy na svojich finančných účtoch. Je to stratégia, ktorá v účtovnej jednotke rezonuje už niekoľko rokov a existuje silný predpoklad, že účtovná jednotka ju ani nebude do budúcnosti meniť. Riva má voči väčším a riskantnejším investíciám konzervatívnejší postoj. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že Riva nevlastní okrem podielov a pôžičiek v konsolidovanom celku žiadny iný druh finančného majetku. Zmenou stratégie riadenia likvidity, ktorá by pozitívne mohla ovplyvniť aj hodnoty rentability, by mohlo byť zakúpenie podielov v iných účtovných jednotkách či investícia do dlhodobých cenných papierov. Taktiež existuje priestor na modernizáciu interných systémov či webovej stránky, ktoré by sa mohli financovať práve z voľných peňažných prostriedkov umiestnených na bankových účtoch.

Účtovná jednotka Zion dosahuje nízke hodnoty či už pomerových, ale aj rozdielových ukazovateľov likvidity kvôli tomu, že pomer krátkodobých záväzkov a finančných účtov nie je ani zďaleka vyrovnaný. Účtovná jednotka Zion by sa mala snažiť o vyrovnanie tohto pomeru tým, že zvýši množstvo peňažných prostriedkov na svojich finančných účtoch tak, že bude lepšie sledovať svoje peňažné toky. Počas dvoch rokov sledovaného obdobia totiž dosiahla celkový záporný peňažný tok. Záporný peňažný tok bol prevažne spôsobený splátkami väčšej pôžičky od zahraničného spoločníka, ktorá mala dlhodobý charakter, takže tu nie je priestor na upravenie stratégie riadenia likvidity. Kde však priestor je, o tom hovorí Líška a kol. (2014), a to, že účtovná jednotka by sa mohla samofinancovať zo svojho výsledku hospodárenia alebo znížiť dobu obratu zásob. Počas sledovaného obdobia účtovná jednotka dosahovala zisk, ktorý celý vyplatila v podobe dividend svojim spoločníkom s menším prídelením do sociálneho fondu. Ak by napríklad 1/4 daného zisku pretvorila na svoj finančný vankúš, hodnoty likvidity by sa zlepšili.

Účtovná jednotka Zion by mala popracovať na svojej stratégii riadenia likvidity, hlavne s cieľom posilniť ju a ďalej ju už neoslabovať. Na to, aby predišla oslabovaniu likvidity, by mala podrobnejšie sledovať svoje zásoby, pohľadávky, záväzky, ale predovšetkým hotovosť, ktorej stav sa mení neustále. Preto by mala účtovná jednotka konať rýchlo a pohotovo hlavne v týchto oblastiach:

- transformácia zásob na hotové prostriedky,
- uhrádzanie krátkodobých záväzkov a úverov v dohodnutom termíne,
- spomaľovanie nekontrolovateľného rastu pohľadávok rôznymi motivačnými stimulmi pre odberateľov,
- ukladanie voľnej likvidity do krátkodobých cenných papierov, čo je skôr oblasť, na ktorú by sa mala zamerať účtovná jednotka Riva a vo všeobecnosti sa pokúsiť o vyváženú investičnú aktivitu.

Ako samostatnú oblasť by sme vyzdvihli dôkladné sledovanie peňažných tokov, pretože ich úlohou voči likvidite je vytvoriť podklady pre plánovanie investícií a pôžičiek do budúcnosti, keďže vieme, že účtovná jednotka Zion má tendenciu potreby dlhodobých pôžičiek od svojho zahraničného spoločníka.

Mnohé účtovné jednotky zvyknú i odkladať svoje nákupy na konci účtovného obdobia do nasledujúceho účtovného obdobia, aby tak týmito finančnými rozhodnutiami ovplyvnili

výšku hodnôt likvidity, resp. aby hodnoty likvidity boli vyššie. I to je druh finančného riadenia, ktorý však má zavádzajúci charakter voči používateľovi ekonomickej informácie.

ZÁVER

Podľa etymologického slovníka slovné spojenie „cash flow“ pochádza z roku 1954. Toto slovné spojenie má dnes už takmer 70 rokov a v ekonomickom prostredí neexistuje nikto, kto by nepoznal jeho význam. V tuzemských pomeroch sa udomácnila i táto anglická verzia, no v podmienkach našej legislatívy sa o ňom hovorí ako o peňažnom toku. Peňažné toky v účtovných jednotkách predstavujú pohyb peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov, t. j. príjmy a výdavky, ktoré je z hľadiska finančnej analýzy odporúčané sledovať. Pre ich prehľadné sledovanie bol oficiálne v roku 1987 zostavený a uzákonený prvý prehľad peňažných tokov, ktorý má v dnešnom podnikateľskom prostredí opodstatnený význam. Prehľad peňažných tokov dáva finančnému manažmentu možnosť dôkladného sledovania príjmov a výdavkov, na základe ktorého môže uskutočňovať ekonomické rozhodnutia pre priaznivejšiu podnikateľskú budúcnosť účtovnej jednotky.

I keď je jeho význam v záverečnej práci označený za opodstatnený, v legislatívnych podmienkach Slovenskej republiky nie je jeho zostavovanie povinné pre všetky účtovné jednotky. Povinnosť jeho zostavovania v národnej právnej úprave upravuje Opatrenie o individuálnej účtovnej závierke pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu. V nadnárodnej právnej úprave však táto povinnosť existuje, čiže všetky účtovné jednotky musia prehľad peňažných tokov zostavovať povinne, dokonca ho musia vymedziť ako samostatnú súčasť účtovnej závierky. V tuzemských podmienkach ho účtovná jednotka prezentuje v poznámkach účtovnej závierky. Čo je však v národnej a nadnárodnej úprave zhodné, sú metódy jeho zostavovania.

Prehľad peňažných tokov je možné zostaviť metódou priamou alebo nepriamou, pričom účtovná jednotka má na výber, ktorú metódu chce použiť. Informáciu o výbere musí samozrejme zakotviť vo svojom vnútornom predpise a pri jej používaní dodržať zásadu kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód. Výber metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov závisí od preferencií účtovnej jednotky, pretože každá metóda má odlišnú vypovedaciu schopnosť. Súvisí to so spôsobom získania vstupných údajov. Zatiaľ čo nepriama metóda transformuje výsledok hospodárenia pred zdanením daňou z príjmov na peňažný tok, priama metóda sleduje presné pohyby konkrétnych druhov príjmov a výdavkov.

Účtovné jednotky, ktoré boli vybrané pre krátku finančnú analýzu v záverečnej práci, zostavujú prehľady peňažných tokov podľa nepriamej metódy. Ako pri účtovnej jednotke

Riva, tak pri účtovnej jednotke Zion je dôvod výberu tejto metódy neznámy. Mnohé účtovné jednotky však uvádzajú, že si vyberajú nepriamu metódu pre jej jednoduchšie zostavenie. Priama metóda však ponúka možnosť presného sledovania príjmov a výdavkov, ktoré môže byť priaznivým pri riadení likvidity v účtovnej jednotke. Zostaveniu prehľadu peňažných tokov priamou metódou však predchádza zdĺhavejšia tvorba komplexnej analytickej evidencie účtov peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov.

Záverečná práca sa venuje obom metódam zostavovania prehľadu peňažných tokov s akcentom na riadenie likvidity, resp. na jej pozitívne riadenie, ktoré sa dá posúdiť vďaka analýze finančných ukazovateľov, najmä ukazovateľov likvidity.

Finančná analýza, ktorej náplňou bola analýza ukazovateľov rentability, ukazovateľov likvidity a ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow, ukázala, že účtovné jednotky síce môžu dosahovať zisky, ale ich finančné ukazovatele hovoria niečo iné.

Z hľadiska samofinancovania sa účtovná jednotka Riva dokáže takmer sama naplno financovať, zatiaľ čo účtovná jednotka Zion je odkázaná na dlhodobú pôžičku zo strany zahraničného spoločníka. V rentabilite mala navrch skôr účtovná jednotka Zion, ktorá síce dosahovala vyššie hodnoty ako Riva, ale s turbulentnejšou tendenciou rastu ukazovateľov. Ukazovatele cash flow opäť potvrdili lepšiu finančnú stratégiu na strane účtovnej jednotky Riva, keď ukazovateľ schopnosť splácania úrokov vyletel v roku 2020 do stotisícových hodnôt. Na záver zostala analýza pomerových a rozdielových ukazovateľov likvidity, ktorá si v záverečnej práci zaslúži viac pozornosti. Analýza likvidity ukázala najväčšie priepasti v podnikaní účtovných jednotiek, pretože účtovná jednotka Riva prekračovala odporúčané hodnoty a účtovná jednotka Zion ich v takmer celom sledovanom období ani nedosahovala.

Výsledkom analýzy likvidity je odporúčanie na zmenu stratégie riadenia likvidity, pretože z pohľadu pomerových ukazovateľov ani jedna účtovná jednotka neriadi svoju likviditu pozitívne. V poslednej podkapitole práce boli navrhnuté účtovným jednotkám určité kroky na zmenu stratégie, aj keď neexistuje vysoká pravdepodobnosť toho, že konzervatívnejšia účtovná jednotka Riva by mala v pláne robiť veľké zmeny v akejkoľvek podnikateľskej stratégii. Vhodným prvým krokom, ktorý by pre Rivu nebol až taký drastický z hľadiska zmeny, by mohla byť zmena metódy zostavovania prehľadu peňažných tokov na priamu metódu, kde by mohla dôkladne sledovať, aké veľké položky príjmov sa napokon sústreďia na jej bankových účtoch, ktoré tak veľmi ovplyvňujú vysoké hodnoty jej likvidity.

Vhodným krokom by to mohlo byť i pre účtovnú jednotku Zion, ktorá by tak do budúcnosti mohla lepšie sledovať výdavky na svoje budúce dlhodobé pôžičky, keďže tento trend sa ťahá do hlbšej minulosti účtovnej jednotky.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

ADAM, Thomas L. Finance for the plant engineer. In: *Plant Engineer's Reference Book (Second Edition)*. [elektronický zdroj]. [cit. 10.10.2021]. 2002. Dostupné na: <https://www.sciencedirect.com/topics/economics-econometrics-and-finance/cash-flow-statement>

BOISSOU, Valerie – PETERS, Ashley L. Statement of cash flows: IFRS Standards vs. US GAAP. [elektronický zdroj]. [cit. 03.10.2021]. 2021. Dostupné na: <https://advisory.kpmg.us/articles/2021/statement-of-cash-flows.html>

JOHANES & PARTNER S. R. O. Výkaz Cash Flow (Prehľad peňažných tokov). [elektronický zdroj]. [cit. 15.10.2021]. 2017. Dostupné na: <http://www.martinjohanes.sk/6-vykaz-cash-flow-prehlad-penaznych-tokov>

KRAJČÍKOVÁ, Stanislava. Pravidlá EÚ v oblasti štátnej pomoci. Pojem štátna pomoc. Test štátnej pomoci. [elektronický zdroj]. [cit. 11.10.2021] Bratislava: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky 2018. s. 31.

Dostupné online:

https://www.nro.vicemier.gov.sk/site/assets/files/1295/statna_pomoc.pdf

KRÁLOVIČ, Jozef – VLACHYNSKÝ, Karol. *Finančný manažment*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2011. 468 s. ISBN 978-80-8078-356-3.

Kodifikácia účtovných štandardov ASC 230 – Výkaz o peňažných tokoch z 1. júla 2009 č. 230. (ang. ASC 230 Statement of Cash Flows).

LÍŠKA, Tomáš – ZUZČÁK, Peter – BUGANOVÁ, Katarína – ČÁNIK, Martin – SEDLÁK, Jozef. Analýza, prieskum, monitor problematiky podnikovej ekonomiky. Národný projekt. Centrum sociálneho dialógu Slovenskej republiky, 2014. s. 86. ITMS 27130330014.

MAJTÁN, Štefan a kol. *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava: SPRINT 2, 2014. 323s. ISBN 978-80-89710-05-8.

MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. Praha: GRADA Publishing, 2005. 156 s. ISBN 978-90-2471-558-2.

02008R1126:2019: MEDZINÁRODNÝ ÚČTOVNÝ ŠTANDARD 1. Prezentácia účtovnej závierky.

02008R1126:2019: MEDZINÁRODNÝ ÚČTOVNÝ ŠTANDARD 7. Výkaz o peňažných tokoch.

OPATRENIE MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov v znení neskorších predpisov.

OPATRENIE MF SR z 1. januára 1999 č. 3098/1998-KM, ktorým sa mení a dopĺňa Opatrenie MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov a zrušuje Opatrenie MF SR z 15. októbra 1997 č. 3358/1997-sekr., ktorým sa mení Opatrenie MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov a zrušuje Opatrenie MF SR z 8. novembra 1994 č. 65/506/1994, ktorým sa mení Opatrenie MF SR z 15. novembra 1993 č. 65/277/1993, ktorým sa ustanovuje obsah prílohy tvoriacej súčasť účtovnej závierky podnikateľov.

OPATRENIE MF SR z 31. marca 2003 č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení Opatrenia MF SR z 11. decembra 2003 č. 25167/2003-92, Opatrenia MF SR z 24. novembra 2004 č. MF/10069/2004-74, Opatrenia MF SR zo 14. decembra 2005 č. MF/26670/2005-74, Opatrenia MF SR z 12. decembra 2006 č. MF/25812/2006-74, Opatrenia MF SR z 13. decembra 2007 č. MF/26120/2007-74, Opatrenia MF SR z 27. novembra 2008 č. MF/24219/2008-74 a Opatrenia MF SR z 13. decembra 2010 č. MF/25947/2010-74.

OPATRENIE MF SR z 3. decembra 2014 č. 23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v znení neskorších predpisov.

PODMANICKÁ, Martina. Verný a pravdivý obraz a legislatívne požiadavky na jeho dosiahnutie vo svetle súčasných vývojových tendencií finančného účtovníctva. [cit. 02.10.2021]. In *Účetníctví a auditing v procesu světové harmonizace: Zborník zo 14.*

medzinárodnej vedeckej konferencie, Brno, 3. – 5. septembra 2014. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2014, s. 136 – 141. ISBN 978-80-245-2045-2.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza.* Praha: GRADA Publishing, 2019. 152 s. ISBN 978-80-271-2633-0.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash Flow.* Brno: Nakladatelství CPress, 2010. 192 s. ISBN 978-80-2513-130-5.

SKLENKA, Miloš. Historický vývoj prehľadu peňažných tokov v Slovenskej republike. [cit. 02.10.2021]. In *Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, Gaderská dolina, 8. – 10. septembra 2009.* 2009, s. 185 – 189. ISBN 978-80-225-2740-8.

SKLENKA, Miloš. Historický vývoj SFAS 95 – Výkaz o peňažných tokoch. [cit. 03.10.2021]. In: *Účetnictví a auditing v procesu světové harmonizace, Jindřichův Hradec, 2010.* Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2010, s. 193 – 195. ISBN 978-80-245-1685-1.

SKLENKA, Miloš. Metódy vykazovania peňažných tokov. [cit. 16.10.2021]. In *Teória, prax a vzdelávanie v účtovníctve a audítorstve vo svetle medzinárodných noriem: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, Račkova dolina, 4. – 6. septembra 2007.* Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2007, s. 176 – 179. ISBN 978-80-225-2341-7.

SKLENKA, Miloš. Prehľad peňažných tokov ako súčasť poznámok. In: Daňové centrum. [online]. [cit. 10.10.2021]. 2010. Dostupné na: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/Prehľad-penaznych-tokov-ako-sucast-poznamok-1.htm>

ŠLOSÁROVÁ, Anna. Prehľad peňažných tokov (Statement of Cash Flows) – 2. časť. [cit. 10.10.2021] In *Dane a účtovníctvo v praxi: mesačník plný informácií z oblasti daní, práva a účtovníctva, č. 2.* Bratislava: IURA EDITION, 2011.

ŠLOSÁROVÁ, Anna - BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. *Analýza účtovnej závierky.* 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2020. 440 s. ISBN 978-80-571-0166-6.

ŠLOSÁROVÁ, Anna a kol. *Účtovníctvo.* 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2016. 293 s. ISBN 978-80-8168-444-9.

TUŠAN, Radoslav. Ukazovatele analýzy peňažných tokov. [cit. 29.11.2021]. In: *Zborník vedeckých prác Katedry ekonómie a ekonomiky ANNO 2011*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2011. s. 261 – 272. ISBN 978-80-555-0415-5.

Účtovné závierky účtovnej jednotky Riva, a. s. za účtovné obdobia 2016 až 2020

Účtovné závierky účtovnej jednotky Zion, s. r. o. za účtovné obdobia 2016 až 2020

Vyhláška SFAS 95 – Výkaz o peňažných tokoch z novembra 1987 č. 95. (ang. Statement of Financial Accounting Standards No. 95. Statement of Cash Flows)

Výročné správy účtovnej jednotky Riva, a. s. za účtovné obdobia 2016 až 2020

Výročné správy účtovnej jednotky Zion, s. r. o. za účtovné obdobia 2016 až 2020

Zákon č. 431/2002 Z. z., Zákon o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 595/2003 Z. z., Zákon o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

<https://www.sfu.ca/~poitras/cash-flow-stmt-history.pdf>

ZOZNAM PRÍLOH

- Príloha 1** Prehľad peňažných tokov účtovnej jednotky Riva za vybraný časový interval
- Príloha 2** Prehľad peňažných tokov účtovnej jednotky Zion za vybraný časový interval
- Príloha 3** Vstupné údaje pre výpočet ukazovateľov likvidity Riva a Zion
- Príloha 4** Vstupné údaje pre analýzu likvidity na základe ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow
- Príloha 5** Prehľad peňažných tokov zostavený priamou metódou zostavovania účtovnej jednotky Toppo za rok 2020